Nummer	Fractie	pagina	Vraag	Antwoord
INL 01	GB	6	Dank voor de infographics, dit maakt het lezen van de begroting makkelijker en duidelijker. In de presentatie zijn ook infographics aangegeven van inkomsten per venster en uitgaven per venster en de inkomsten lokale heffingen, die hadden we al op onze vragenlijst staan, fijn dat we er al over beschikken. Kunnen deze in toekomstige begrotingen ook worden opgenomen?	Het gebruiken van infographics in de begroting is een lopend proces. Wij zullen jaarlijks beoordelen welke infographics van toegevoegde waarde zijn, en passen binnen de begroting.
INL 02	GB	7 en 8	In de berap is bij de uitleg van de lagere toeristenbelasting aangegeven dat dit deels door een rekenfout en deels door het achterblijven van het aantal overnachtingen als gevolg van (tijdelijk) gesloten verblijfsaccommodaties. Aangezien vanaf 2027 een fors lager bedrag begroot wordt is dan de conclusie juist dat het effect van de rekenfout veel groter is dan de (tijdelijk) gesloten verblijfsaccommodaties?	Nee, deze fout is verwerkt in de jaarrekening 2025 en in de Berap 2026 incidenteel. Structureel was deze nog niet verwerkt en dat is nu bij de begroting 2027 wel structureel aangepast.
INL 03	GB	7 en 8	Bij de uitleg van de verschillende regels van de tabel worden een aantal regels niet toegelicht, er staat aangegeven dat deze in de vensters terug te lezen zijn. Kan hierbij (in het vervolg) ook aangegeven waar, op welke pagina? a) Waar kunnen we de toelichting voor personele lasten (€ 260k) terugvinden? b) De bedragen van de reserves op blz 8 zien we niet terug op blz 101. Kan dit worden toegelicht? c) Idem voor de voorzieningen, vergelijken met blz 102?	a) De toelichting van de personele lasten is als volgt: We zien een voordeel bij de personele lasten omdat er tijdens het opstellen van de begroting 2026 een inschatting is gedaan voor de jaren 2027 en verder. Dit omdat het definitieve percentage van de CAO nog niet bekend was op dat moment. Het daadwerkelijke percentage valt lager uit dan de inschatting waardoor dit een voordeel oplevert. b)/c) Jaarlijks bij de begroting actualiseren we de reserve- en voorzieningmutaties. Bij het actualiseren wordt er een vergelijking gemaakt met de begroting van het jaar ervoor, dus in dit geval de begroting 2026. Het verschil ten opzichte van de vorige begroting wordt gepresenteerd in de tabel als voordeel of nadeel. Voor de reserves zien we een voordeel door een hogere onttrekking uit de reserve kapitaallasten ten opzichte van de vorige begroting, wat voordelig is voor het begrotingssaldo. Voor de voorzieningen zien we een groter voordeel in de jaren 2029 en 2030. Dit voordeel is een combinatie van onttrekkingen uit de voorzieningen groot onderhoud, riolering en afval. In deze jaren wordt er meer onttrokken ten op zichte van de begroting 2026 wat zorgt

				voor meer dekking van kosten wat uiteindelijk een voordelig effect heeft op het begrotingssaldo.
INL 04	GB	9	De toekomstige exploitatie van het Dorpshuis en de mogelijke functie als Huis van de Wijk zijn nog onderwerp van nadere uitwerking. Het Dorpshuis gaat in Q2 2027 open om de start goed te laten slagen zullen er uiterlijk vanaf 1 januari 2027 middelen beschikbaar moeten zijn voor de exploitatie, hoe kan het dan zijn dat dit nog nader uitgewerkt moet worden?	Conform het raadsbesluit van 16 mei 2024 is er vanaf 2027 structureel €303.500 beschikbaar voor de exploitatie, beheer en onderhoud van het Dorpshuis. Verder is er in de begroting 2027 een stelpost opgenomen van €28.500 voor de Huis van de Wijk functie. Voor beide onderdelen is geld opgenomen en beschikbaar vanaf 1 januari 2027. Uit verdere uitwerking zal blijken wat de definitief benodigde bedragen zijn.
INL 05	GB	9	Actualisatie stelposten. Wat is de samenstelling van de stelpost op het vervallen van de huishoudelijke hulp binnen de WMO en daarmee samenhangende vangnetregeling dit betreft een bedrag van € 4.408.000 voor 2029 en € 4.462.000 voor 2030. Wat is de samenstelling van deze twee bedragen?	Het bedrag van € 4.408.000 voor 2029 en € 4.462.000 voor 2030 bestaat uit meerdere bedragen, niet enkel uit het vervallen van de huishoudelijke hulp binnen de WMO en de daarmee samenhangende vangnetregeling. Het bedrag voor de stelpost HBH/WMO betreft voor het jaar 2029: € 1.744.000 en voor het jaar 2030: € 1.821.000. De stelpost voor de vangnetregeling HBH betreft voor het jaar 2029: -/- € 521.000 en voor het jaar 2030: -/- € 544.000. Voor de aangekondigde korting in het gemeentefonds op dit thema worden deze stelposten opgenomen, hierdoor heeft deze maatregel een budgettair neutraal effect op de begroting. Dit is conform het begrotingsadvies van de Provincie/VNG.
INL	CDA	8	Op pagina 8 zijn de posten Tijdelijke huisvesting gebruikers Dorpshuis (€ 65.000) en Rapport Bestuurlijke Toekomst (€ 65.000) opgenomen. Beide posten lijken incidenteel van aard. Waarom zijn deze lasten opgenomen in de exploitatie en waarom worden deze niet gedekt uit beschikbare reserves?	Bestemmingsreserves kunnen worden ingezet voor specifieke doeleinden die bij het oprichten van de reserve zijn bepaald. De gemeente heeft geen bestemmingsreserves die specifiek aansluiten bij de benoemde posten. Daarnaast resulteert het gebruiken van reserves tot verslechtering van de verhouding eigen vermogen ten opzichte van vreemd vermogen, en dus een verlaging van het solvabiliteitsratio.
INL	CDA	9	Op pagina 7 en 9 wordt onder het kopje ‘Actualisatie stelposten’ een totaalbedrag opgenomen. Kan een uitsplitsing worden gegeven van de afzonderlijke stelposten en de daarbij behorende bedragen?	Jaarlijks bij de begroting actualiseren we de stelposten. Bij het actualiseren wordt er een vergelijking gemaakt met de begroting van het jaar ervoor, dus in dit geval de begroting 2026. De cijfers die in de tabel op pagina 7 worden gepresenteerd zijn de mutaties/wijzigingen ten opzichte van vorig jaar. Dit zijn dus niet één op één de nieuwe stelposten, maar de wijzigingen tussen de nieuwe en oude stelposten. Voor de jaren 2029 en 2030 zien we grote voordelen. In deze jaren zijn de volgende stelposten opgenomen: Het bedrag voor de stelpost HBH/WMO betreft voor het jaar 2029: € 1.744.000 en voor het jaar 2030: € 1.821.000. De stelpost voor de vangnetregeling HBH betreft voor het jaar 2029: -/- € 521.000 en voor het jaar 2030: -/- € 544.000. Het bedrag voor de stelpost Jeugd betreft voor de jaren 2029 en 2030: € 390.000. Het bedrag voor de stelpost CDOKE betreft voor de jaren 2029 en 2030: € 820.000.

				Het bedrag van de stelpost indexatie betreft voor de jaren 2029 en 2030: -/- €125.000. Het bedrag van de stelpost onvoorzien betreft voor de jaren 2029 en 2030: -/- €25.000. Het bedrag van de stelpost huis van de wijk betreft voor de jaren 2029 en 2030: -/- €28.500. Het bedrag van de stelpost BTW-compensatiefonds betreft voor de jaren 2029 en 2030: €237.000. Verder is er in beide jaren een stelpost opgenomen van €375.000 voor taakstelling van de onderzoeken. Het overige verschil tussen het bedrag in de tabel op pagina 7 en de nieuwe stelposten in de begroting 2027 is het vervallen van stelposten uit de begroting 2026, die niet terugkomen in de begroting 2027. De stelpost van de scholen uit de begroting 2026 van -/- €900.000 is geactualiseerd door enkel kapitaallasten op te nemen voor het Van Haestrechtcollege in 2031. Tot slot, is de stelpost voor rentelasten van -/- €400.000 vervallen in de begroting 2027 omdat deze los al is opgenomen in de begroting 2027.
INL	CDA	10	Op pagina 10 worden de begrippen **'tenantsplitsing'** en **'versaasen'** gebruikt. Kan worden toegelicht wat met deze begrippen wordt bedoeld en waarom voor dergelijke technische terminologie is gekozen in een openbare begroting?	We informeren de raad steeds actiever over de ontwikkelingen op het totale gebied van informatiemanagement, veiligheid en beheer. Hierbij ontkomen we er niet aan enkele technische termen te gebruiken, ondanks dat we ons realiseren dat dit in sommige gevallen de terminologie heel specifiek is.
INL	CDA	alg	Klopt het dat de bibliotheek niet vernoemd wordt in de begroting? Heeft de Bibliotheek geen invloed op de begroting en waarom?	Het klopt dat de bibliotheek niet expliciet wordt benoemd in de begroting. De bibliotheek ontvangt van de gemeente een uitvoeringssubsidie vanuit de Nadere subsidieregeling sterke gemeenschappen. Ook andere subsidiepartners worden niet afzonderlijk benoemd in de begroting.
INL	VVD		De netto schuldquote stijgt van 32% in 2025 naar 110,5% in 2029.	In afstemming met de griffie is ambtelijk vastgesteld dat deze vraag in grote mate een politieke afweging behelst en dus niet behoort in dit overzicht van technische vragen. Gegeven het belang van deze vraag heeft het college gemeend de vraag te beantwoorden, doch buiten dit overzicht van technische vragen te houden. De beantwoording is opgenomen in het aparte tabblad 'politieke vraag'.
			Welke maximale schuldquote acht het college verantwoord voor Loon op Zand, en op welke financiële analyse is die grens gebaseerd?	
			Vervolgvraag: Welke concrete maatregelen neemt het college om te voorkomen dat de schuldquote na 2030 verder stijgt? (bijv. met inzicht in 10 jaar overzicht)	
INL	VVD		De solvabiliteit daalt in vier jaar naar ongeveer 14,5%.	De solvabiliteit zakt in de begroting 2027 als direct gevolg van de grote projecten/investeringen die door de raad zijn geaccordeerd. Zoals opgenomen in de paragraaf bestuurlijke toekomst is de minimale norm voor de solvabiliteit

			Welk minimumniveau van solvabiliteit hanteert het college en hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot de gewenste zelfstandigheid en financiële weerbaarheid van onze gemeente? Kan de wethouder een gevoeligheidsanalyse overleggen waarin zichtbaar wordt wat een rentestijging van 1 procentpunt betekent voor de jaarlijkse lasten in 2027–2030? Welk deel van het investeringsprogramma is juridisch verplicht, welk deel is reeds bestuurlijk gecommitteerd en welk deel kan nog worden gefaseerd zonder dat maatschappelijke voorzieningen in gevaar komen? Ofwel wat is beïnvloedbaar en niet-beïnvloedbaar? Definitie van beïnvloedbaar is kunnen we nog 'nee' zeggen?	20%. De rentelasten opgenomen in de begroting hebben betrekking op afgesloten leningen met de daarvoor geldende rentepercentages. Om een gevoeligheidsanalyse uit te voeren voor de extra jaarlijkse lasten in de periode 2027-2030 door een rentestijging van 1% moet de hoogte van de in de toekomst benodigde lening ook bekend zijn. Dit is op dit moment niet bekend. Om deze redenen kan het college op dit moment niet een gevoeligheidsanalyse overleggen. Echter zoals eerder vermeld bij het voorstel van de Startersleningen leidt een stijging van het vreemd vermogen van ca. €1.000.000 tot een daling van de solvabiliteit van ca. 0,2%. Voor de vraag van het investeringsprogramma met een blik op de toekomst is het college aan zet om hier invulling aan te geven in samenwerking met de raad. Bij het traject om te komen tot een sluitende begroting in 2028 zal tevens het investeringsprogramma worden meegenomen.
INL	VVD		Kan het college aantonen dat de gemeente haar structurele uitgaven ook vanaf 2028 kan betalen, zonder afhankelijk te worden van incidentele meevallers, uitputting van reserves of onverwachte belastingverhogingen?	In de tabel van de incidentele baten en lasten staat het structureel begrotingssaldo van de gemeente. In de berekening van het structureel begrotingssaldo worden de incidentele baten en lasten niet meegenomen. Het structureel begrotingssaldo van de gemeente in 2028 is €-1,254 miljoen. Dit laat zien dat de gemeente minder structurele inkomsten heeft dan structurele uitgaven in 2028. Om die reden is er het bezuinigingstraject voor de Kadernota 2028 gestart, om te komen tot een structureel sluitende meerjarenbegroting.
1.1	Toekomstig KLM	14-15	Kan het college aangeven welke concrete indicatoren in 2027 worden gemeten om de bestuurlijke vitaliteit, bestuurskracht, inwonerstevredenheid en organisatiekracht inzichtelijk te maken en wanneer de raad hierover wordt geïnformeerd?	De indicatoren bestuurlijke toekomst worden zoals door de raad vastgesteld opgenomen in de reguliere P&C producten.
1.2	Toekomstig KLM	16-17	Wanneer wordt het participatiebeleid aan de raad aangeboden en welke meetbare doelstellingen worden hierin opgenomen?	Het participatiebeleid en de participatieverordening zijn op 2 juli 2026 vastgesteld door de raad. In het beleid zelf zijn geen meetbare doelen opgenomen. Wel ontwikkelen we intern een monitoringskader en evaluatiekader. Daarin stellen we indicatoren op waardoor we inzicht kunnen krijgen in onze ontwikkeling met betrekking tot het leren participeren. In de participatieverordening (artikel 9) is vastgelegd dat de uitvoering van de verordening minimaal 1x per raadsperiode wordt geëvalueerd door middel van een evaluatieverslag dat aangeboden wordt aan de raad.

1.3	Toekomstig KLM	18-19	Welk budget is in 2027 beschikbaar voor het opstellen en uitvoeren van het plan voor een weerbare samenleving?	Voor 2027 zijn er geen financiële middelen voor de noodzakelijke capaciteit toegekend door het college rondom het thema weerbare samenleving. Hierdoor kan de opgave weerbare samenleving slechts beperkt of incidenteel (bij wettelijke verplichting zoals de crisisorganisatie) worden uitgevoerd. Beleidsdoelen en ambities op dit thema blijven grotendeels ongerealiseerd waardoor inwoners, organisaties en de gemeente kwetsbaarder worden voor de maatschappelijke gevolgen van crises, verstoringen en langdurige uitval van vitale voorzieningen.
1.4	Toekomstig KLM	20	Op welke termijn verwacht het college dat de investering in BOA's in eigen dienst kostenneutraal of kostenbesparend wordt?	De investering in BOA's in eigen dienst is niet gericht op kostenbesparing, maar op het duurzaam binden van BOA's aan de organisatie. Dit draagt bij aan continuïteit, lokale kennis en de kwaliteit van toezicht en handhaving. Als de kwaliteit van je inzet verder geprofessionaliseerd wordt zul je wel merken dat de boa's preventiever gaan werken en er aan de achterkant minder inzet nodig is op bepaalde casuïstiek. Denk hierbij aan langdurige overlast of vroegsignaleren in zorgcasuïstiek of in de binding met jeugd. Dergelijke investeringen kun je niet in cijfers uitdrukken. Wel zien we dat de taken van handhavers over de afgelopen jaren steeds verder zijn uitgebreid. Hier niet op professionaliseren zou wel kunnen betekenen dat je aan de repressiekant meer kosten maakt in bijvoorbeeld onnodige handhavingszaken.
1.1	GB	15	Er wordt een evaluatierapport bestuurlijke toekomst opgesteld, de kosten bedragen van € 65k. Wie gaat dit opstellen, wanneer is dit evaluatierapport beschikbaar?	De post evaluatierapport bevat 40k. Het is nog niet bekend door wie dit opgesteld wordt. Oplevering zal eind 2027 of begin 2028 zijn.
1.2	GB	16 en 17	De huidige visie op dienstverlening is verouderd volgens deze begroting. a) Wat wordt er gemist in de huidige visie? De nieuwe visie wordt in Q1 2027 opgesteld en de kosten bedragen € 20K. b) Op welke wijze zijn we als gemeenteraad hierin meegenomen?	1) De huidige Visie op Dienstverlening is geschreven in het kader van de organisatieontwikkeling in 2024. De uitgangspunten uit deze visie zijn deels gerealiseerd. Daarnaast zijn recente ontwikkelingen op het gebied van dienstverlening en veranderingen in wet- en regelgeving nog niet verwerkt in de huidige visie. Om ook in de toekomst goede en passende dienstverlening te kunnen bieden, is het belangrijk deze ontwikkelingen mee te nemen in een nieuwe visie.2)Om een breed gedragen Visie op Dienstverlening op te leveren worden zowel het bestuur als de ambtelijke organisatie en inwoners meegenomen in het proces. Als raad mag u verwachten dat we een themabijeenkomst organiseren om verwachtingen op te halen betreft de nieuwe visie. Daarnaast wordt u als raad tijdens het proces geïnformeerd over de voortgang en wordt de nieuwe Visie op Dienstverlening ter besluitvorming aan u voorgelegd.
1.3	GB	16 en 17	Risico's: Een mogelijk risico is dat er binnen de organisatie onvoldoende capaciteit is om actief deel te nemen aan de werksessies of het	Medewerkers en belanghebbenden worden actief betrokken bij het opstellen van de Visie op Dienstverlening. Via werksessies en gesprekken halen we de verwachtingen op. Deze input vormt de basis voor de verdere uitwerking van de

			schrijven van de visie. Daarnaast bestaat het risico dat er onvoldoende draagvlak is binnen de organisatie, waardoor de uitvoering van de visie niet volledig of voldoende wordt vertaald naar de praktijk. Door tijdig capaciteit vrij te maken en in een vroeg stadium belanghebbenden te betrekken, worden de risico's zoveel mogelijk beperkt. Welke acties worden ondernomen om de medewerkers/belanghebbenden te betrekken? Hoe wordt de digitale toegankelijkheid van onze dienstverlening meegenomen in dit onderzoek?	nieuwe visie. Digitale toegankelijkheid nemen we als belangrijk uitgangspunt mee in de nieuwe visie.
1.4	GB	16 en 17	Wat zijn de te verwachten kosten met de invoering van "mijn omgeving"?	Op dit moment is nog niet bekend wat de invoering van een Mijn Omgeving gaat kosten. De uiteindelijke kosten zijn afhankelijk van verschillende factoren. In 2027 verwachten we hier een duidelijker beeld van te hebben.
1.5	GB	19	We zijn actief in het bestrijden van ondermijnende criminaliteit. In hoeverre is er contact met omliggende gemeenten, bijvoorbeeld met de medewerker Cybercriminaliteit van gemeente Tilburg?	Vanwege onze beperkte capaciteit zetten wij nadrukkelijk in op samenwerking met onze regionale partners. Binnen Hart van Brabant werken gemeenten nauw samen op het gebied van de aanpak van ondermijnende criminaliteit en cybercriminaliteit. Hierdoor delen we kennis, expertise en signalen, zodat beschikbare capaciteit zo efficiënt mogelijk wordt ingezet. Vanuit deze samenwerking zijn er ook contacten met medewerkers en specialisten van omliggende gemeenten, waaronder de gemeente Tilburg. De verschillende bestuurders hebben ook prioriteiten verdeeld als bestuurlijke kartrekkers, de burgemeester van Loon op Zand is bestuurlijk kartrekker van het thema mensenhandel. Het thema cybercriminaliteit is belegd bij de bestuurder van de gemeente Dongen. Zo is er op ieder thema goed zicht op de inzet en mogelijkheden.
1.6	GB	19 20 en 95	De gaan twee BOA's in eigen dienst nemen, de geplande uitbreiding van de BOA's naar 4 is uit de plannen verwijderd. Betekent dit concreet dat er tot en met 2030 twee BOA's werkzaam zijn in onze gemeente? Zijn we hierdoor niet erg kwetsbaar? Zijn er geen BOA's beschikbaar in vakantieperiodes of tijdens ziekte?	Met de uitbreiding van 1,8 naar 2,0 fte wordt een eerste stap gezet in het versterken van de BOA-capaciteit. Het verder uitbreiden van de BOA-capaciteit is en blijft een speerpunt van het college en sluit aan bij de ambities uit het coalitieakkoord. De wens om de capaciteit uit te breiden naar vier BOA's is dus nog steeds aanwezig. De benodigde investering is echter doorgeschoven naar de Kadernota 2028, zodat hierover een integrale afweging kan worden gemaakt. Tegelijkertijd blijft de bezetting met 2 fte zeer kwetsbaar. Bij ziekte, verlof, opleiding of vakantie valt direct een substantieel deel van de beschikbare capaciteit weg. Hierdoor komen de continuïteit, zichtbaarheid en beschikbaarheid van toezicht en handhaving onder druk te staan. Ook is er

				nauwelijks ruimte om in te spelen op pieken in de werkzaamheden, toenemende maatschappelijke opgaven of vervanging van personeel. Het college zal bij de Kadernota 2028 nadrukkelijk bezien of er financiële ruimte is om twee extra BOA's in dienst te nemen. Gezien de omvang en groei van de handhavings- en veiligheidsopgaven is deze uitbreiding niet alleen wenselijk, maar noodzakelijk om invulling te geven aan de ambities uit het coalitieakkoord en om toezicht en handhaving robuust, effectief en toekomstbestendig te organiseren.
1.7	GB	19 20 en 95	Behalen we dan wel een voordeel met het in eigen dienst nemen?	Ja, ook met 2 fte wordt een belangrijk voordeel behaald door BOA's in eigen dienst te nemen. Het grootste voordeel zit niet in een grotere capaciteit, maar in het behoud van kennis, ervaring en binding met de gemeente. BOA's die in eigen dienst zijn, bouwen lokale gebiedskennis op, kennen inwoners, partners en terugkerende problematiek en kunnen daardoor effectiever en efficiënter optreden. Tegelijkertijd blijft de capaciteit met 2 fte zeer beperkt en kwetsbaar. Het voordeel van kennisbehoud en continuïteit neemt niet weg dat een verdere uitbreiding op termijn noodzakelijk is om toezicht en handhaving voldoende robuust te organiseren. Daarnaast hebben we ervaren dat het inhuren van onze boa's vaker heeft geleid tot verminderde kwaliteit van de inzet, groot verloop van personeel en we daarmee groot risico liepen op het tijdelijk niet kunnen invullen van diensten.
1.8	GB	19	Waardoor zijn er aanvullende kosten bij het in eigen dienst nemen van de Boa's? Is inhuur echt zoveel goedkoper?	Met de uitbreiding van 1,8 naar 2,0 fte wordt een eerste stap gezet in het versterken van de BOA-capaciteit. Het verder uitbreiden van de BOA-capaciteit is en blijft een speerpunt van het college en sluit aan bij de ambities uit het coalitieakkoord. De wens om de capaciteit uit te breiden naar vier BOA's is dan ook onverminderd aanwezig. De benodigde investering is doorgeschoven naar de Kadernota 2028, zodat hierover een integrale afweging kan worden gemaakt. Het doel van het in dienst nemen van eigen BOA's is niet om meer te handhaven, maar juist om meer in te zetten op zichtbaarheid, aanwezigheid, signalering en preventie. Door een vaste aanwezigheid in de gemeente bouwen BOA's kennis op van wijken, inwoners en lokale ontwikkelingen. Hierdoor kunnen problemen eerder worden gesignaleerd en aangepakt, voordat handhavend optreden noodzakelijk is. Met een bezetting van 2 fte blijft de organisatie echter kwetsbaar. Bij ziekte, verlof, opleiding of vakantie valt direct een aanzienlijk deel van de capaciteit

				weg. Hierdoor komt niet alleen de handhaving, maar juist ook de gewenste preventieve aanwezigheid in de openbare ruimte onder druk te staan. Bovendien is er weinig ruimte om in te spelen op nieuwe veiligheidsopgaven of maatschappelijke ontwikkelingen. Het college zal bij de Kadernota 2028 nadrukkelijk bezien of er financiële ruimte is om twee extra BOA's in dienst te nemen. Deze uitbreiding is nodig om de ambities uit het coalitieakkoord waar te maken en om structureel meer in te zetten op preventie, zichtbaarheid en leefbaarheid, naast de noodzakelijke handhavingstaken.
1.9	GB	20	Waarom zijn de genoemde bedragen voor het in eigen dienst nemen van de Boa's niet terug te vinden in de tabel onder 1.3?	Deze staan vermeld onder 1.3 openbare orde en veiligheid
1.10	GB	16	Wat is de trend van de klanttevredenheid over de dienstverlening van de KCC?	Op dit moment voeren we onder andere een onderzoek onder inwoners uit naar de tevredenheid van de gemeentelijke dienstverlening. De dienstverlening van het KCC wordt hierin meegenomen. De resultaten worden begin 2027 opgeleverd en geven een beeld van de tevredenheid over de dienstverlening van het KCC.
1.11	GB		Algemene vraag over dienstverlening: Er is de laatste jaren veel ingeleverd op bodes, koffie voor bezoekers op de publieke tribune en dat merk je als inwoner. Zijn er acties gepland om dit weer naar een hoger niveau te brengen?	Op dit moment zijn er geen acties gepland om dit naar een hoger niveau te brengen. Er zijn de afgelopen jaren enkele keuzes gemaakt om te komen tot een versoberde uitstraling met daarbij minder kosten. De portefeuillehouder staat open om het gesprek aan te gaan in het presidium.
1.2	CDA	17	Op pagina 17 bij digitale dienstverlening wordt als risico benoemd dat onvoldoende draagvlak binnen de organisatie bestaat voor uitvoering van de nieuwe Visie op Dienstverlening. Hoe is dit risico meegewogen bij de keuze om deze visie te laten ontwikkelen?	Om dit risico te beperken betrekken we de organisatie in een vroeg stadium bij het opstellen van de nieuwe Visie op Dienstverlening. Dit doen we door medewerkers actief mee te laten denken via interactieve werksessies en gesprekken. Op deze manier benutten we de ervaringen uit de organisatie en vergroten we het draagvlak voor de uiteindelijke visie.
1.2	Pro3	17	Als risico wordt o.a. genoemd dat er onvoldoende draagvlak is binnen de organisatie. Waardoor zou er onvoldoende draagvlak zijn?	Onvoldoende draagvlak kan ontstaan wanneer de organisatie door de dagelijkse werkzaamheden onvoldoende tijd of ruimte ervaart om mee te denken over de nieuwe visie. Hierdoor bestaat het risico dat de visie minder goed aansluit bij de praktijk. Door de organisatie vroegtijdig te betrekken en actief mee te laten denken, verkleinen we dit risico.
1.3	Pro3	19	Veilgheidsdomein: investeren op de gestelde prioriteiten door interventies en campagnes. Waar moeten we dan concreet aan denken?	Met investeringen in de prioriteiten binnen het veiligheidsdomein wordt onder meer gedacht aan het aansluiten bij regionale en landelijke campagnes, het leveren van bijdragen aan regionale actiedagen en het uitvoeren van gerichte lokale interventies.

				Concrete voorbeelden zijn deelname aan Meld Misdaad Anoniem (MMA)-campagnes, de Week tegen de Mensenhandel en integrale actiedagen gericht op ondermijning. Door aan te sluiten bij regionale initiatieven en samen op te trekken met veiligheidspartners en zorgpartners wordt de beschikbare capaciteit zo efficiënt mogelijk ingezet en wordt een groter bereik gerealiseerd. Intern verzorgen we ook voorlichtingen ten aanzien van vroegsignaleren en meldingsbereidheid. Daarnaast investeren we capaciteit in bijvoorbeeld complexe (zorg)casuïstiek waarbij de inzet van (bestuurlijke) veiligheidsinstrumenten van groot belang kunnen zijn.
1.3	Pro3	19	tekort aan passende opvang voor complexe zorgmijders leidt tot onbeheersbare maatschappelijke onveiligheid en overlast. Is daar in onze gemeente ook sprake van? Over hoeveel gevallen hebben we het dan?	Het is niet exact te duiden bij hoeveel casuïstiek hiervan sprake is. Er is in heel Nederland sprake van een tekort aan passende opvang voor complexe zorgmijders. Dat geldt dus ook voor onze gemeente. Dit is niet te specificeren omdat we het hier over veel verschillende soorten casuïstiek hebben die zich niet beperken tot de gemeentegrenzen. Het deel wat in beeld is bij onze gemeente zou een vertekend beeld kunnen schetsen van de daadwerkelijke realiteit. Geregeld zijn we betrokken in casuïstiek waarbij we tegen de beperkingen van opvanglocaties die passend zijn aanlopen. Er zijn jaarlijks tientallen voorbeelden van casuïstiek waarbij er ook sprake is van overlast/maatschappelijke onveiligheid in onze gemeente. Dit betreft ook vaak recidiverende casuïstiek, juist omdat er geen passende zorg is. Wij ervaren, net als andere gemeenten en ketenpartners, dat de druk op de zorg toeneemt. Hierdoor bestaat het risico dat inwoners met complexe problematiek niet tijdig de benodigde ondersteuning ontvangen. In dergelijke situaties wordt vaker een beroep gedaan op veiligheids-, handhavings- en hulpdiensten om acute overlast of onveilige situaties het hoofd te bieden. Hierdoor ontstaat dus ook extra druk op deze hulpdiensten. Dit vraagt dus blijvende aandacht van zowel zorg- als veiligheidspartners.
1.1	VVD	7	Pag 7 Hoe verhoudt de afname van de rentelast vreemd vermogen zich, met de projecten op blz 10 en de genoemde lang vreemd vermogen blz 67?	Om grote investeringen te kunnen realiseren is voldoende liquiditeit noodzakelijk. Om die reden zijn twee leningen aangetrokken. Deze leningen leiden in de eerstkomende jaren tot een stijging van de rentelasten. Door de periodieke aflossingen neemt de omvang van het vreemd vermogen vervolgens af, waardoor de rentelasten in de komende jaren weer een daling laten zien. De geprognosticeerde balans op pagina 67 geeft een voorspelling van de financiële positie van de gemeente weer. Deze balans is opgesteld door de balans van de jaarrekening per 31-12-2025 als uitgangspunt te nemen en de verwachte ontwikkelingen uit de exploitatiebegroting, investeringsbegroting en

				liquiditeitsbegroting hierin te verwerken. De meerjarige bedragen van het eigen vermogen zijn gebaseerd op de huidige stand van de reserves en de door de raad vastgestelde toevoegingen en onttrekkingen. Als gevolg van de omvangrijke investeringen die in de komende jaren zullen plaatsvinden, neemt de boekwaarde van de vaste activa toe. Wanneer het eigen vermogen niet evenredig meegroeit, zal naar verwachting het vreemd vermogen toenemen om deze investeringen te financieren.
1.1	VVD	8	Blz 8: duurzaamheidsprogramma stijgt meer dan 200%. Welk beleid ligt hieronder en zijn hier nog bijstellingen / besparingen te realiseren?	Onderliggend beleid is het Duurzaamheidsprogramma, de Energiesysteemvisie en het bijbehorende uitvoeringsplan dat eind dit jaar volgt en het Warmteprogramma dat volgend jaar voor besluitvorming aangeboden wordt. In de kadernota 2027 is voor deze stijging een uitleg gegeven (blz. 20).
1.1	VVD	8 en 15	Is de Participatiestrateeg verwerkt in deze cijfers?	Ja, de kosten voor de algemene participatiestrateeg zijn verwerkt in de begroting conform het door de raad vastgestelde raadsvoorstel en worden daarom niet afzonderlijk gepresenteerd in deze cijfers.
1.1	VVD	9 en 96	Blz 9 toelichting en blz 96 Het positieve saldo van 2030 is mede afhankelijk is van aannames over toekomstige inkomsten, stelposten en uitgaven. Een positief eindjaar betekent daarom nog niet automatisch dat de financiële problematiek duurzaam is opgelost. Bijv. WMO en inkomensafhankelijkheid en compensatie hiervoor? Welke aannames liggen onder de compensatie van de WMO?	Het bedrag voor de stelpost HBH/WMO betreft voor het jaar 2029: € 1.744.000 en voor het jaar 2030: € 1.821.000. De stelpost voor de vangnetregeling HBH betreft voor het jaar 2029: -/- € 521.000 en voor het jaar 2030: -/- € 544.000. Voor de aangekondigde korting in het gemeentefonds op dit thema worden deze stelposten opgenomen, hierdoor heeft deze maatregel een budgettair neutraal effect op de begroting Dit is conform het begrotingsadvies van de Provincie/VNG. De uitname uit het gemeentefonds is reeds eerder bij de Bestuursrapportage 2026 verwerkt, de stelposten daarentegen bij de Begroting 2027, daardoor is per saldo dit budget neutraal verwerkt. Door gerealiseerde besparingen binnen Hulp bij het Huishouden (HbH) ontstaat ruimte om € 115.000 binnen het Wmo-budget vrij te maken. Bovenstaande punten hebben geen relatie met elkaar.
1.1	VVD	8	Welke maatregelen neemt het college om de betrouwbaarheid van de meerjarige raming van de toeristenbelasting te verbeteren?	De berekening van de toeristenbelasting is opnieuw geëvalueerd en beoordeeld. Bij de berekening voor de begroting 2027 en de toekomstige berekening wachten we op de definitieve cijfers van de BWB. De definitieve cijfers T-2 ontvangen we in augustus. Daarop baseren we de aantallen voor het begrotingsjaar. Deze aantallen worden vermenigvuldigd met de groei percentages van het Nationaal Bureau Toerisme. Voorheen maakten we zelf schattingen over de aantallen. Alleen definitief bekende uitbreidingen bij de accommodatieverstrekkers worden hier nog bij opgeteld. Het bezettingspercentage van de nieuwe accommodaties wordt laag ingeschat. Deze combinatie van maatregelen wordt geborgd in het financieel beleid en jaarlijks geactualiseerd aan de hand van de nieuwe ontwikkelingen en besluiten van de bevoegde bestuursorganen.

1.1	VVD	8	De categorie 3 PM posten uit de kadernota zijn niet verwerkt in de begroting. Maar kan dit wel gezien de exploitatie van het nieuwe dorpshuis en de SPUK gelden die beschikbaar zijn voor weerbaarheid?	Conform het raadsbesluit van 16 mei 2024 is er vanaf 2027 structureel €303.500 beschikbaar voor de exploitatie, beheer en onderhoud van het Dorpshuis. Er is dus al structureel geld opgenomen voor de exploitatie van het Dorpshuis. Daarnaast heeft de gemeente geen specifieke uitkering (SPUK) voor weerbaarheid. Onderdelen binnen de algemene uitkering behoren tot de algemene middelen van de gemeente.
2.1	Toekomstig KLM	24-25	Welke middelen zijn gereserveerd voor de ontwikkeling van een Huis van de Wijk-functie in iedere kern?	De optelsom van de bestaande subsidies die aan accommodaties gegund worden vormt het toekomstige budget voor de Huis van de Wijk functie. In het accommodatiebeleid krijgt de Huis de Wijk functie een plek. Voor het dorpshuis is in de begroting 2027 een stelpost opgenomen van € 28.500
2.2	Toekomstig KLM	24-25	Hoe worden de tijdelijke huisvestingkosten van "De Wetering" verrekend?	In de begroting 2027 is er voor 2027 een budget van €65.000 aangevraagd voor de tijdelijke huisvesting in 2027. De kosten die hiermee gemoeid zijn worden vanuit dit budget betaald.
2.3	Toekomstig KLM	24-25	Wanneer ontvangt de raad het nieuwe accommodatiebeleid en welke financiële gevolgen worden daarbij verwacht?	Planning is in het eerste kwartaal van 2027.
2.4	Toekomstig KLM	24	Hoe worden de subsidieplafonds geëvalueerd en op basis van welke criteria worden deze in de toekomst aangepast?	De subsidieplafonds worden beoordeeld in relatie tot de doelen die we per subsidiethema willen bereiken en de behoefte die uit het aantal aanvragen blijkt. Daarbij kijken we of het beschikbare budget voldoende aansluit bij de beoogde resultaten en de vraag vanuit inwoners en maatschappelijke organisaties. Wanneer blijkt dat een subsidieplafond structureel niet toereikend is om de gestelde doelen te realiseren of aan de behoefte te voldoen, kan worden overwogen om het plafond aan te passen. Ook wanneer het beschikbare budget niet volledig wordt benut, kan dit aanleiding zijn om het plafond opnieuw te beoordelen. Eventuele aanpassingen, zowel verhogingen als verlagingen, zijn uiteindelijk aan de gemeenteraad om te besluiten.
2.5	Toekomstig KLM	27-30	Hoeveel budget wordt ingezet voor preventie en vroegsignalering en welke besparing op zwaardere zorg wordt daarmee beoogd?	Er is geen specifiek budget gekoppeld aan preventie en vroegsignalering. We zetten in op een brede preventieve aanpak, waarbij de budgetten die worden ingezet op trede 1 tot en met 3, waar mogelijk, bijdragen aan het voorkomen of verminderen van de inzet van zwaardere zorg. Daarnaast kijken we naar mogelijkheden om binnen de budgetten voor specialistische hulpverlening een zorgkanteling te realiseren. Hierbij onderzoeken we hoe we, door eerder en waar mogelijk lichter ondersteuning te bieden, de inzet van specialistische zorg kunnen beperken of voorkomen.

				Het doel is om inwoners tijdig passende ondersteuning te bieden en daarmee de druk op zwaardere zorg te verminderen. Op voorhand is hieraan geen concrete besparingsdoelstelling gekoppeld. De effecten van deze aanpak moeten in de praktijk blijken.
2.6	Toekomstig KLM	28-30	Welke KPI's worden gebruikt om de effecten van het nieuwe beleid in het sociaal domein te meten?	De monitor bevat indicatoren op drie niveaus: - Strategisch: tevredenheid van inwoners, kwaliteit van leven, zelfredzaamheid, herhaalde ondersteuningsvragen, gebruik van ondersteuning en de ontwikkeling van de kosten. - Tactisch: wachttijden, instroom, uitstroom en doorstroom tussen de verschillende vormen van ondersteuning, samenwerking tussen professionals en het type hulpvraag. - Operationeel: inzetduur, wachtlijsten, caseload, klachten, bezwaren en praktijkvoorbeelden van geboden ondersteuning. Hiermee ontstaat inzicht in zowel de maatschappelijke resultaten als het gebruik en de kosten van ondersteuning.
2.7	Toekomstig KLM	28-30	Wat zijn de belangrijkste oorzaken van deze stijging en welk bedrag verwacht het college hiermee in 2027 te besparen via preventie en vroegsignalering?	De vraag verwijst naar een stijging, maar uit de genoemde pagina's blijkt niet duidelijk op welke stijging wordt gedoeld. Daardoor zijn de belangrijkste oorzaken en het bedrag dat het college verwacht in 2027 te besparen via preventie en vroegsignalering niet vast te stellen. Het is nodig om te verduidelijken op welke stijging of welk beleidsonderdeel de vraag betrekking heeft.
2.8	Toekomstig KLM	28-30	Hoeveel controles op zorgfraude worden in 2027 uitgevoerd en hoeveel budget is hiervoor beschikbaar?	In de regio Hart van Brabant werken we samen aan het toezicht. Toezichthouders zijn bevoegd om regionaal toezichtonderzoeken uit te voeren bij zowel gecontracteerde als pgb-gefinancierde aanbieders Wmo en Jeugdwet. De gemeentelijke bijdrage van Loon op Zand bedraagt €44.000 euro. In 2027 is het doel om 20 signaalgestuurde onderzoeken uit te voeren. In 2027 is de wens om 30 proactieve onderzoeken af te ronden. Deze cijfers gelden voor de gehele regio.
2.9	Toekomstig KLM	24-32	Zijn in de begroting de opstartkosten voor het nieuwe dorpshuis meegenomen.	Conform het raadsbesluit van 16 mei 2024 is er vanaf 2027 structureel €303.500 opgenomen in de begroting voor de exploitatie, beheer en onderhoud van het Dorpshuis. Dit onderdeel behoort tot de exploitatie van het Dorpshuis.
2.10	Toekomstig KLM	24-32	Welke dekking wordt gebruikt voor de opstartkosten van het Dorpshuis en welke gevolgen heeft dit voor het begrotingssaldo en de meerjarenraming?	Zie beantwoording 2.9

2.11	Toekomstig KLM	24-32	Welke kostenposten vallen onder de opstartkosten (inventaris, beheer, personeel, programmering, communicatie, huisvesting, etc.)?	Zie beantwoording 2.9
2.1	GB	23	De verwachting is dat de specifieke regelingen budget neutraal worden ingevoerd. Wanneer is hier naar verwachting duidelijkheid over?	Zodra de definitieve beschikkingen voor deze specifieke regelingen duidelijk zijn zullen deze verwerkt worden in het eerstvolgende P&C-product, in dit geval de 1e Bestuursrapportage 2027. Deze mutaties zullen budgetneutraal verwerkt worden en hebben dus geen invloed op het begrotingssaldo.
2.2	GB	23	Welke rol gaan (sport) verenigingen vervullen bij de sterke sociale basis? Wat wordt er van verenigingen verwachten en weten verenigingen wat er van hen verwacht wordt. Komen hier ook specifieke subsidie voor specifiek voor (sport) verenigingen?	Verenigingen zijn algemeen collectieve voorzieningen in onze gemeente (trede 1). Ze bieden inwoners mogelijkheden om elkaar te ontmoeten, zich te ontwikkelen en actief deel te nemen aan de gemeenschap. Daarmee dragen verenigingen bij aan sociale samenhang, leefbaarheid, participatie en het welzijn van inwoners. Vrijwillige inzet, een sterk bestuur en goede en toegankelijke accommodaties zijn hierbij van groot belang. Deze belangrijke maatschappelijke rol vervullen verenigingen al en de gemeente ondersteunt ze waar nodig, zodat ze deze rol ook in de toekomst kunnen blijven vervullen. Dit doen we bijvoorbeeld door het doorontwikkelen van het platform LoonopZandVoorElkaar en met de subsidieregeling sterke gemeenschappen, die in 2027 ingaat. Naast deze nadere subsidieregeling liggen op dit moment geen nieuwe subsidies voor verenigingen op tafel.
2.3	GB	23	*Vrijwillige inzet is een belangrijke pijler van een sterke sociale basis. We ontwikkelen Loonopzand-voorelkaar als platform en vrijwilligerspunt verder, we organiseren samen met partners binnen Samenwerken aan de Wijk inloopmomenten voor inwoners en we investeren in toekomstbestendige besturen van maatschappelijke organisaties en verenigingen.* Er zijn verschillende functies hierbij betrokken, hoe gaan die gecombineerd worden zodat iedereen op de hoogte van elkaars activiteiten is? En wordt mantelzorg hier ook bij betrokken?	In 2027 wordt Loonopzandvoorelkaar verder doorontwikkeld tot een digitale sociale kaart. Hierop worden alle activiteiten en initiatieven binnen onze gemeente overzichtelijk samengebracht, waaronder ook het aanbod voor mantelzorgers. Zo kunnen inwoners en betrokken organisaties gemakkelijker zien wat er binnen de gemeente wordt georganiseerd en waar zij terechtkunnen voor ondersteuning of deelname aan activiteiten. Het aanbod voor ondersteuning voor mantelzorgers is daarnaast te vinden op loonopzand.mantelzorgtest.nl. Om de sociale kaart zo volledig en actueel mogelijk te houden, vragen we onze partners, verenigingen en stichtingen actief betrekken om hun activiteiten en aanbod regelmatig bij te werken. Zo stimuleren we de onderlinge samenwerking en zorgen we ervoor dat informatie beter wordt gedeeld.
2.4	GB	23	*Ook werken we in 2027 aan een Lokale Inclusie Agenda, waarin we de opgaven, benodigde inzet en randvoorwaarden voor een inclusieve gemeente uitwerken. Hiervoor zetten we de middelen uit het gemeentefonds voor de lokale*	Toegankelijkheid richt zich op zowel het gebouw als de activiteiten in de accommodatie zodanig dat er aandacht voor is dat mensen met een beperking mee kunnen doen. Wat we verstaan onder toegankelijkheid en hoe dat getoetst kan worden krijgt een plek in de lokale inclusie agenda. Vanzelfsprekend krijgt toegankelijkheid een plek in de ‘Huis van de wijk functie’

			preventie van discriminatie in. Maatschappelijke accommodaties zijn een belangrijke randvoorwaarde voor ontmoeting en participatie. Daarom investeren we in toegankelijke en toekomstbestendige accommodaties en werken we vanuit het accommodatiebeleid toe naar een Huis van de Wijk-functie in alle kernen. Daarnaast zetten we in op het verbinden van kunst- en cultuurpartijen en een toegankelijk en divers cultureel aanbod voor verschillende doelgroepen. Wat wordt met toegankelijkheid bedoeld? Hoe wordt de toegankelijkheid getoetst? Wat zijn de uitgangspunten en meetinstrumenten? Kunnen wij hieruit opmaken dat er zicht is op een huis in de wijk in De Moer?	in het accommodatiebeleid. Het streven is om 1 huis van de wijk per kern te realiseren. Er vinden gesprekken plaats over hoe dat er in de kern De Moer uit moet komen te zien
2.5	GB	25	*Huis van de Wijk functie: Doel: Het realiseren van toegankelijke ontmoetingsplekken en laagdrempelige activiteiten die inwoners verbinden, participatie en eigen initiatief stimuleren en onderlinge ondersteuning versterken. De Huis van de Wijk functie wordt gerealiseerd vanuit bestaande middelen vanuit de begroting. Concreet gaat het hierom het subsidieplafond exploitatiesubsidies en de beschikbare gelden voor de Huis-van-de-Wijk-functie voor het Dorpshuis Loon op Zand. Door de vertraging van het Dorpshuis zijn kosten voor tijdelijke huisvesting van De Wetering onvermijdelijk. Hiervoor is geen dekking beschikbaar. Het gaat hier om 65.000 euro.* Sinds wanneer zijn deze kosten bekend (komen zij nu voor het eerst in een begroting te staan?) Waaruit worden deze kosten nu gedekt? (algemene reserve?)	De kosten voor de tijdelijke huisvesting zijn sinds 2023 opgenomen in de begroting. Door de doorloop van de bouw van het dorpshuis in 2027 zijn deze middelen, zijnde € 65.000, nodig voor tijdelijke huisvesting. Deze kosten worden gedekt vanuit de begroting. Dit drukt dus op het begrotingssaldo en wordt niet gedekt vanuit de algemene reserve.
2.6	GB	26	*Pilot cultuurfunctionaris : Doel Het doorontwikkelen van de functie van cultuurcoach tot een integrale cultuurfunctionaris die als*	De eerdere pilot met de cultuurcoach heeft kunst en cultuur zichtbaarder gemaakt en geleid tot verbindingen binnen het culturele netwerk. Uit de evaluatie blijkt dat er kansen zijn om deze functie verder te versterken en de

			verbinder en aanjager het culturele netwerk in de gemeente Loon op Zand versterkt en daarbij de verdere ontwikkeling van de theaterfunctie binnen Het Klavier vormgeeft. We hebben ingestemd met een cultuurcoach, dat was ook een pilot, is dit een nieuwe pilot waar nieuwe financiën voor nodig zijn? Zo ja, wat zijn de resultaten van de eerdere pilot?	impact te vergroten. Daarom wordt de functie doorontwikkeld tot een integrale cultuurfunctionaris, met als aanvullende opdracht de verdere ontwikkeling van de theaterfunctie binnen Het Klavier. Het gaat om een doorontwikkeling van de bestaande functie, waarvoor de huidige middelen voor de cultuurcoach worden ingezet. Er is dus geen aanvullend budget aangevraagd.
2.7	GB	27	*…..De zelfredzaamheid kan worden vergroot door werkzaamheden anders uit te voeren, anders te organiseren of gebruik te maken van algemeen verkrijgbare hulpmiddelen. Mobiliteit is daarbij een belangrijke voorwaarde. Daarom zetten we in op collectief beschikbare vervoersvoorzieningen voor inwoners met een mobiliteitsbeperking. Hiermee worden deze voorzieningen toegankelijker, sluiten ze beter aan bij de gebruiksbehoefte, worden ze doelmatiger benut en dragen ze bij aan een inclusieve gemeente waarin inwoners kunnen blijven deelnemen aan de gemeenschap.* Wat wordt bedoeld met collectieve vervoersvoorzieningen?	Het gaat hier om de inzet van deelhulpmiddelen (scootmobielen en driewielfietsen).
2.8	GB	27 en 28	*Woon-zorg combinaties* *Doel We stimuleren zelfstandig wonen in een passende woonomgeving, met de juiste ondersteuning en woonvormen waarin inwoners naar elkaar omzien en elkaar kunnen ondersteunen.* *Inhoud We bouwen aan buurten waar inwoners naar elkaar omkijken en zich thuis voelen, met aandacht voor welzijn, meedoen en contact, en zorg dichtbij wanneer dat nodig is. We versterken informele zorg en burenhulp en zetten in op zo lang mogelijk zelfstandig wonen in een passende woning of woonvorm, onder meer voor ouderen en aandachtsgroepen. Daarbij stimuleren we nultreden- en geclusterde woonvormen, het*	De woningbouwstichting en projectontwikkelaars zijn betrokken als stakeholders bij de woon-welzijn-zorgvisie en het uitvoeringsprogramma dat opgesteld wordt. Daarnaast maken we met woningbouwcorporatie Casade en andere initiatiefnemers prestatieafspraken over bijvoorbeeld aantallen woningen voor bepaalde doelgroepen. Door prioriteit te geven aan integrale samenwerking tussen het fysieke en sociale domein en partners zorgen we dat woningbouwopgaven en ondersteuningsbehoefte van inwoners beter op elkaar aansluiten.

			aanpassen van bestaande woningen en het vereenvoudigen van procedures die zelfstandig wonen ondersteunen. Ook werken we aan een leefomgeving die uitnodigt tot ontmoeten en bewegen. Dit vraagt om een integrale samenwerking tussen het sociaal en fysiek domein en met partners. Wat doen we om de noodzaak van dit doel bij de woningbouwstichting en projectontwikkelaars onder de aandacht te brengen? Wat kunnen wij als gemeente hierin als prioriteit stellen?	
2.9	GB	34	Wat is het tijdspad voor opvanglocaties voor asielzoekers ter voldoening aan de Spreidingswet?	De gemeente zet zich in om te voldoen aan de opgave vanuit de Spreidingswet en streeft ernaar om uiterlijk eind 2027 een opvanglocatie voor asielzoekers operationeel te hebben. De planning is mede afhankelijk van de beschikbaarheid en geschiktheid van een locatie en de benodigde procedures en besluitvorming. We hebben met het COA en het ministerie van J&V contact over de mogelijkheden en de voortgang.
2.10	GB	34	Wat is de status van de herhuisvestiging van de Oekraïners?	Voor de bewoners van de Theresiaschool die in aanmerking komen voor een flexwoning en voor de overige bewoners wordt gezocht naar (tijdelijke) passende alternatieve oplossingen.
2.11	GB		De opzet van venster 2 is veranderd. De tabellen die in voorgaande jaren in de begrotingen stonden en informatie gaven over onderwijs, sport - cultuur en welzijn, voorliggende voorzieningen, maatwerk jeugd en Wmo en participatie worden nu niet meer vermeld. Wat is daar de reden van? Worden deze gegevens nog wel bijgehouden? (En zijn ze voor de raad beschikbaar?)	Het kopje ‘Binnen onze reguliere taken’ is zoals aangekondigd in de kadernota niet meer als afzonderlijk onderdeel binnen de taakvelden terug gebracht. In de nieuwe structuur wordt één monitoringsparagraaf opgenomen, waarin de voortgang van de transformatie wordt gevolgd aan de hand van passende indicatoren. Daarmee wordt inzichtelijk of we de juiste koers varen, hoe de beweging zich ontwikkelt en of de beoogde resultaten worden gerealiseerd. Op deze wijze bieden de indicatoren meer sturingsinformatie voor de gemeenteraad en kunnen we beter sturen op tempo en richting van de transformatie. De losse gegevens voor onderwijs, sport- cultuur en welzijn, voorliggende voorzieningen, maatwerk jeugd en Wmo en participatie worden dus niet langer afzonderlijk gepresenteerd.
2.5	CDA	33	2.5 overstijgende inzet: Welke financiële gevolgen hangen er aan de opgaves en uitvoering van de spreidingswet en de opvang van Oekraïense ontheemden? Wat zijn de financiële gevolgen voor onze	Het uitgangspunt bij de opvang van asielzoekers en ontheemden uit Oekraïne is dat deze kostenneutraal plaatsvindt voor de gemeente. De nieuwe doelgroepflexibele regeling van het Rijk vormt hiervoor de financiële basis. Deze regeling biedt de mogelijkheid om de beschikbare middelen flexibel in te zetten voor de opvang van verschillende doelgroepen. Daarbij is het streven dat de

			gemeente wanneer wij 140 nieuwe inwoners krijgen?	inkomsten vanuit het Rijk toereikend zijn om de kosten van de opvang te dekken.
2.1	Pro3	23	Investeren in de persoonlijke sociale basis. Hoe doen we dat concreet? En is daar voldoende capaciteit voor, nu 1 SLT medewerker wordt uitgesteld naar 2028?	We maken de beweging van geïndiceerde zorg naar gemeenschaps- en eigen kracht. Hiervoor wordt ingezet op trede 1 tot en met 3. Het Sterk Lokaal Team (SLT) is hierin een belangrijk instrument op trede 3 en draagt bij aan de zorgkanteling op trede 4 door indicatievrije begeleiding te bieden, waarbij naar alle leefgebieden wordt gekeken. De transformatie omvat echter meer dan alleen de ontwikkeling van het SLT. We werken aan diverse projecten gericht op preventie van zorg en zorgkanteling. Voorbeelden hiervan zijn schoolmaatschappelijk werk, een masterclass voor ouders en de Meedoenweken (preventie), en indicatievrije dagbesteding, workshops voor ouders en de algemene voorziening voor inwoners met niet-aangeboren hersenletsel (zorgkanteling). De transformatie vraagt om een stapsgewijze ontwikkeling, waarbij niet alle ambities tegelijkertijd kunnen worden gerealiseerd. Om de begroting sluitend te krijgen, is ervoor gekozen de inzet van één SLT-medewerker uit te stellen naar 2028. Ook in 2027 blijven we ons inzetten om de transformatie verder te brengen, zowel vanuit het SLT als via andere projecten.
2.1	Pro3	26	Er komt een cultuurfunctionaris doe o.a. gaat over de programmering van het Klavier. Betekent dat, dat er daarmee niet meer gezocht wordt naar een exploitant voor het theater? En dat we dat als gemeente zelf gaan organiseren?	Uit eerder onderzoek naar een geschikte exploitatievorm voor het theater in Het Klavier is geadviseerd de exploitatie als gemeente in eigen hand te nemen. Dit advies wordt in eerste instantie uitgeprobeerd in een pilot, waarbij de cultuurfunctionaris zowel de functie van cultuurcoach als die van coördinator/programmeur van het theater vervult. Gedurende deze pilot wordt daarom niet gezocht naar een externe exploitant.
2.2	Pro3	26-27	Men wil bereiken dat inwoners met al hun vragen terecht kunnen bij één loket, waar de vraag wordt doorgezet naar de juiste zorg. Wat is het verschil met de huidige situatie? Nu kunnen inwoners toch ook bellen en zouden ze geholpen en doorverwezen moeten worden? We horen echter geluiden dat dit niet goed/vlot/snel verloopt en dat er veel gedoe is. Mogen we verwachten dat deze dienstverlening daadwerkelijk beter wordt?	Het klopt dat inwoners zich nu al met hun hulpvraag bij de gemeente kunnen melden. Voorliggende welzijnspartners hebben echter ook hun eigen toegang, waardoor het voor inwoners niet altijd duidelijk is waar zij terechtkunnen. We positioneren het gemeentelijk loket daarom meer aan de voorkant, zodat inwoners met hun hulpvraag op één plek terechtkunnen. Vanuit de ontwikkelde wijkteamprocessen werken voorliggende welzijnspartners, het Sterk Lokaal Team en het consulententeam samen om de hulpvraag op de juiste plek te beleggen en passende ondersteuning te bieden. Daarnaast wordt een overleg ingericht waarin, met toestemming van de inwoner, casussen besproken kunnen worden om expertise aan te haken en waar nodig op of af te schalen. Zo hoeft de inwoner niet zelf van loket naar loket, maar beweegt de hulpvraag naar de juiste ondersteuning. Door de samenwerking en onderlinge afstemming te versterken, willen we de dienstverlening toegankelijker en de ondersteuning sneller en beter op elkaar afgestemd maken.

2.2	Pro3	27	We zorgen dat inwoners snel en passend worden geholpen. Hoe gaan we om met verwijzingen van huisartsen die buiten ons zicht om gedaan worden?	Huisartsen hebben een eigen verwijsrecht en kunnen inwoners rechtstreeks verwijzen naar geïndiceerde zorg. Om hier meer grip op te krijgen, zetten we een toetser medisch domein in. Daarnaast brengen we het gemeentelijk loket onder de aandacht bij huisartsen en versterken we de samenwerking tussen huisartsen en het wijkteam. Hierdoor willen we hulpvragen waar mogelijk eerder in beeld krijgen en vanuit de wijkteamprocessen beoordelen welke ondersteuning het meest passend is. Een verwijzing hoeft namelijk niet altijd te leiden tot geïndiceerde zorg, ook voorliggende ondersteuning kan een passende oplossing zijn. Het is belangrijk om hierin samen op te trekken met huisartsen.
2.2	Pro3	27	We versterken de samenwerking in en om de school door groepsbijeenkomsten te organiseren rond thema's die spelen onder jeugdigen. Zijn hier voorbeelden van te geven? Hoe zorgt men ervoor dat juist die mensen komen waarvoor het nodig is. De mensen die bereikt worden, zijn vaak de mensen die dergelijke bijeenkomsten minder nodig hebben.	De groepsbijeenkomsten waarnaar wordt verwezen, kunnen bijvoorbeeld gaan over thema's vanuit de Lokale Educatieve Agenda zoals sociale media en online veiligheid, mentale gezondheid, weerbaarheid, middelengebruik, opvoedvragen of schoolverzuim. Welke thema's centraal staan, wordt mede bepaald op basis van signalen vanuit scholen, jeugd- en gezinsprofessionals en andere betrokken partners. Komend jaar wordt er ingezet op meer samenwerking met de regio, door gezamenlijk met Waalwijk en Heusden ouderavonden te organiseren. Het is een bekend risico dat vooral ouders en kinderen deelnemen die al betrokken zijn en zelf actief ondersteuning zoeken. Daarom zetten we in op persoonlijke benadering via scholen en jeugdprofessionals en sluiten we aan bij bestaande contactmomenten. Daarnaast werken we samen met scholen en gemeenten in de regio zodat we ook ouders en kinderen kunnen bereiken die in Loon op Zand wonen maar buiten de gemeente naar school gaan. Zo vergroten we de kans dat juist de gezinnen die baat hebben bij ondersteuning worden bereikt.
2,2	Pro3	28	Samenwerking in en om de scholen. Betekent dit dat de aanspreekpunten (of schoolmaatschappelijk werk/jeugdarts o.i.d.) dan ook vaker op school aanwezig zullen zijn? Zijn er concrete voorbeelden te geven?	Op dit moment werken we binnen de recent opgestarte projectgroep Samenwerking In en Rondom de School aan de verdere vormgeving van de samenwerkings- en overlegstructuren. Op korte termijn worden ook de scholen hierbij betrokken, zodat we gezamenlijk kunnen bepalen waar de grootste behoefte ligt. Het uitgangspunt daarbij is dat ondersteuning en samenwerking zo goed mogelijk aansluiten bij de praktijk van scholen en de behoeften van kinderen en gezinnen. De concrete invulling van de overlegstructuren en betrokkenheid van partners wordt de komende periode samen met de scholen verder uitgewerkt.
2.3	Pro3	31	Is het SLT groot genoeg om alle aanvragen snel en passend te behandelen? Waarom uitstel van uitbreiding van het team? Wellicht komen er meer aanvragen juist door de laagdrempeligheid?	Per 1 januari 2027 wordt het Sterk Lokaal Team (SLT) structureel verankerd in de organisatie en is het niet langer een pilot. De afgelopen jaren is ervaring opgedaan met de expertises jeugd en gezin en de Participatiewet, waarvoor in totaal 6 fte beschikbaar is. De verwachting is dat deze formatie in 2027 volledig is ingevuld. Daarnaast wordt het team doorontwikkeld met de expertises

				geldzaken en maatschappelijke ondersteuning, zodat vanuit verschillende leefgebieden integraal naar de hulpvraag van inwoners kan worden gekeken. Deze uitbreiding is grotendeels een verschuiving van bestaande formatie en daardoor budgetneutraal. Alleen de invulling van 1 fte wordt uitgesteld naar 2028 om de begroting sluitend te krijgen. Ondanks dit uitstel heeft het SLT in 2027 meer slagkracht dan in de afgelopen jaren. We monitoren de instroom bij het SLT en volgen de ontwikkeling van de hulpvragen, zodat we kunnen bijsturen waar nodig. Het SLT is één van de instrumenten binnen de transformatie van het sociaal domein. Daarnaast ontwikkelen we andere voorzieningen en projecten, zodat inwoners passende ondersteuning krijgen die aansluit bij hun hulpvraag.
2.3	Pro3	31	Pilot indicatievrije dagbesteding. Wat wordt bedoeld met kanteling van zorggelden? Op welke manier zou hier extra budget vrij kunnen komen? En wat als er niet voldoende budget vrij komt?	Vorig jaar is al € 100.000 aan structureel budget omgebogen van trede 4 (geïndiceerde zorg) naar trede 3 (indicatievrije dagbesteding). Voor de pilot indicatievrije dagbesteding wordt in 2027 aanvullend incidenteel budget ingezet vanuit de gereserveerde projectgelden voor transformatie. Hiermee investeren we vooraf in een alternatief voor geïndiceerde zorg, met als doel gedurende het jaar budget vrij te spelen dat vervolgens structureel kan worden omgebogen. We monitoren of de beoogde zorgkanteling daadwerkelijk wordt gerealiseerd en of de voorziening aansluit bij de behoeften van inwoners. Op basis van deze resultaten wordt duidelijk in hoeverre structurele financiering vanuit een verschuiving van zorggelden mogelijk is. De resultaten van de pilot vormen daarmee de basis voor een besluit over de structurele voortzetting van de voorziening.
2.4	Pro3	33	Risico: door het vereenvoudigen en verlengen van indicaties worden veranderingen minder snel gesignaleerd. Waarom worden indicaties verlengd?	Indicaties worden enkel vereenvoudigd en langdurig ingezet wanneer uit onderzoek naar voren komt dat een inwoner langdurig ondersteuning nodig heeft en een nieuwe beoordeling naar verwachting niet tot een andere inzet van zorg leidt. Denk hierbij aan de inzet van Wmo-hulpmiddelen. Hiermee voorkomen we onnodige herindicaties en administratieve lasten voor inwoners en professionals. Dit betekent niet dat we veranderingen in de situatie van inwoners uit het oog verliezen. Het persoonlijk contact blijft behouden en bij signalen dat de ondersteuningsbehoefte verandert, wordt opnieuw gekeken welke ondersteuning passend is. Daarnaast beoordelen we bij herindicaties kritisch of geïndiceerde zorg nog nodig is of dat een voorliggend alternatief passend kan zijn.
2.4	Pro3	32	Zorg met indicatie: over hoeveel indicaties spreken we in onze gemeente?	Op 5 oktober 2026 waren er in totaal 3.695 actuele indicaties en voorzieningen geregistreerd. Dit betreft het aantal geregistreerde indicaties en voorzieningen voor de Wmo, jeugd en geldzaken. Eén inwoner kan meerdere indicaties hebben.

1	VVD	38	Zijn de financiële ontwikkelingen / nieuw beleid venster 2 meegenomen in de totale kosten venster 2?	Ja, deze zijn meegenomen.
2	VVD	38	kijkend naar Venster 2 totale kosten in relatie tot de begroting voor 2026, dan zien we een verschil vanuit begroting 2026 (41,8 mio) en begroting 2027 (45,2 mio). Dit geeft in 1 jaar al een sprong van bijna 3,6 miljoen euro. Hoe is deze sprong te verklaren? Hoe verhoudt het weerstandvermogen / risicobudget wat hierop is gebaseerd? loopt de gemeente geen groot risico wanneer dergelijke sprongen in 1 jaar worden gemaakt?	De stijging van de begroting voor venster 2 van € 41,8 miljoen in 2026 naar € 45,2 miljoen in 2027 wordt grotendeels verklaard door indexaties en contractuele afspraken over volumegroei en prijsstijgingen. Alleen de huisvestingskosten van De Wetering (€ 65.000) zijn als aanvullende post aan venster 2 toegevoegd. De stijging betekent dus niet dat er voor € 3,4 miljoen aan nieuw beleid of nieuwe uitgaven is bijgekomen. De stijging van de begroting leidt niet automatisch tot een groter risico voor het weerstandsvermogen. De kostenstijgingen komen grotendeels voort uit bestaande contracten en afspraken. Uiteraard blijven we de financiële ontwikkelingen, de in-, uit- en doorstroom over de treden en de risico's binnen het sociaal domein volgen.
3	VVD	38	Bij de GGD wordt gerefereerd naar de systematiek t.a.v. verdeelsleutel Tilburg. Is deze verdeelsleutel gebaseerd op aantal inwoners of op basis van feitelijk gebruikrisicoprofiel, of zorgbehoefte?	De bijdrage aan het basistakenpakket van de GGD is gebaseerd op het inwoneraantal per gemeente. Het feitelijk gebruik, het risicoprofiel of de zorgbehoefte van een gemeente zijn voor deze bijdrage niet van belang. Voor de jaarlijkse indexering van de bijdrage aan het basistakenpakket wordt de gemeente Tilburg gevolgd.
4	VVD	37	Hoewel de VVD blij is met inzicht in welk deel van het budget beïnvloedbaar is, zijn er vraagtekens bij het beïnvloedbare budget trede 4. Welk deel van dit beïnvloedbare budget is werkelijk beïnvloedbaar door de raad en of gemeente. welk gedeelte ligt bij GR?	Van het beïnvloedbare budget op trede 4 is € 15,6 miljoen verbonden aan regionale inkoop en gemeenschappelijke regelingen (GR'en). Het gaat hierbij om de Participatiewet, regionale inkoop van jeugdhulp, Wmo-begeleiding en dagopvang en regiovervoer. De overige € 5,7 miljoen is lokaal belegd, bijvoorbeeld bij het minimabeleid en de schuldhulpverlening, bijzondere bijstand, lokale jeugdzorg, Wmo-hulp bij het huishouden en overige Wmo-inzet. Dat een groot deel van de kosten regionaal is georganiseerd, betekent niet dat de gemeenteraad en de gemeente hier geen invloed op hebben. De mogelijkheden om rechtstreeks bij te sturen verschillen wel per onderwerp en zijn bij regionale afspraken afhankelijk van samenwerking met andere gemeenten. Juist daarom is het belangrijk om lokale en regionale ambities met elkaar in balans te brengen. De gemeenteraad kan de lokale ambities en aandachtspunten inbrengen tijdens regionale raadsavonden. Deze avonden zijn daarmee een belangrijk moment om invloed uit te oefenen op de regionale koers en de financiële keuzes die daaruit voortkomen.
5	VVD	22	Tijdens de beeldvormende vergadering is een toelichting gegeven op het integrale monitoringsinstrument voor het sociaal domein.	De indicatoren zijn beschreven bij regel 8. Voor indicatoren waarvoor al betrouwbare historische gegevens beschikbaar

			Daarbij zijn voorbeelden getoond van strategische, tactische en operationele dashboards, waarbij is aangegeven dat de cijfers fictief zijn. Kan het college aangeven welke concrete indicatoren en streefwaarden in de definitieve monitor worden opgenomen, hoe de nulmeting wordt gebruikt en op welke wijze en met welke frequentie de raad wordt geïnformeerd over de voortgang en de financiële effecten van de transformatie?	zijn, kan een nulmeting worden vastgesteld op basis van deze gegevens. Voor nieuwe indicatoren zijn aanpassingen in het registratiesysteem ZorgNed nodig. Om een betrouwbare uitgangssituatie vast te stellen, worden deze gegevens gedurende een volledig jaar verzameld. Voor de meeste indicatoren is 2027 het nulmetingsjaar. Voor trede 2 geldt 2028 als eerste meetjaar, vanwege de nieuwe contractering van het ondersteuningsteam Welzijn per 1 januari 2028. Op basis van de nulmetingen worden per indicator realistische streefwaarden vastgesteld, in afstemming met de betrokken uitvoeringspartners en het college. De gemeenteraad wordt geïnformeerd via de reguliere planning- en controlcyclus: de kadernota, begroting, bestuursrapportage, slotwijziging en jaarstukken. Hierin wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van het zorggebruik, de maatschappelijke resultaten en de financiële effecten van de transformatie.
6	VVD	23	De begroting vermeldt dat de financiële effecten van AZWA, HLO, BRC en de regeling voor tijdelijke bekostiging van opvang en huisvesting nog niet zijn verwerkt. Kan het college aangeven welke bedragen naar verwachting hiermee gemoeid zijn en in hoeverre het uitgangspunt dat deze mutaties budgettair neutraal zijn, al voldoende zeker is?	Zodra de definitieve beschikkingen voor deze specifieke regelingen duidelijk zijn zullen deze verwerkt worden in het eerstvolgende P&C-product, in dit geval de 1e Bestuursrapportage 2027. Deze mutaties zullen budgetneutraal verwerkt worden en hebben dus geen invloed op het begrotingssaldo.
7	VVD	29	Bij de pilot dagbestedingsactiviteiten ouderen wordt als risico benoemd dat besparingen op geïndiceerde dagopvang niet direct leiden tot financiële ruimte, omdat de regionale inkoop via een lumpsum wordt gefinancierd. Kan het college aangeven welke mogelijkheden er zijn om middelen vrij te maken voor deze algemene voorziening, welke financiële en organisatorische afspraken hiervoor met de regionale partners nodig zijn en hoe wordt geborgd dat de beoogde start in 2028 haalbaar blijft?	De gesprekken met het samenwerkingsverband zijn gestart om inzicht te krijgen in de indicaties voor recreatieve dagopvang en de mogelijkheden om deze indicaties om te buigen naar passende voorliggende alternatieven. Om binnen de regionale lumpsumfinanciering middelen vrij te maken, is eerst een investering in deze alternatieven nodig. Door de inzet van geïndiceerde dagopvang (trede 4) te verminderen, willen we op termijn budget vrijspelen voor voorliggende voorzieningen (trede 3). Hiervoor zijn regionale afspraken nodig over de financiering en de verwerking van eventuele besparingen. Als andere gemeenten deze transformatie niet inzetten, kan het relatieve aandeel van Loon op Zand in de regionale kosten dalen; als meerdere gemeenten dit wel doen, kan het totale regionale budget mogelijk omlaag. De lopende gesprekken moeten duidelijk maken welke afspraken en investeringen nodig zijn voor 2028.
8	VVD	30	In de presentatie is aangegeven dat de werving van de vijfde medewerker van het Sterk Lokaal	Per 1 januari 2027 wordt het Sterk Lokaal Team (SLT) structureel verankerd in de organisatie. De afgelopen jaren is ervaring opgedaan met de expertises

			Team wordt uitgesteld tot 2028, wat in 2027 een incidenteel voordeel van € 107.000 oplevert. Tegelijkertijd wordt in de begroting ingezet op het voorkomen en afschalen van zwaardere hulpverlening. Kan het college aangeven welke gevolgen het uitstel heeft voor de uitvoeringscapaciteit, de planning van de transformatie en de beoogde afbouw van specialistische hulpverlening?	jeugd en gezin en de Participatiewet, waarvoor in totaal 6 fte beschikbaar is. In 2027 wordt het team doorontwikkeld met de expertises geldzaken en maatschappelijke ondersteuning. Hierdoor kan vanuit verschillende leefgebieden integraal naar hulpvragen worden gekeken en krijgt het team meer slagkracht dan in de afgelopen jaren. De uitbreiding is grotendeels een verschuiving van bestaande formatie en daarmee budgetneutraal. Om de begroting sluitend te krijgen, is ervoor gekozen de werving van één medewerker uit te stellen naar 2028. De transformatie wordt in 2027 voortgezet, waarbij we de instroom bij het SLT monitoren en ook inzetten op andere projecten en voorzieningen die bijdragen aan het voorkomen en afschalen van specialistische hulpverlening. Zo werken we aan passende ondersteuning voor inwoners en volgen we de ontwikkelingen om waar nodig bij te sturen.
9	VVD	31	Bij de pilot indicatievrije dagbesteding wordt aangegeven dat incidenteel budget wordt ingezet en dat structurele financiering moet voortkomen uit een verschuiving van zorggelden. Kan het college aangeven welke concrete mogelijkheden er zijn om deze structurele financiering te realiseren, op welke termijn hierover duidelijkheid wordt verwacht en hoe wordt voorkomen dat de voortzetting van de voorziening na afloop van het incidentele budget in gevaar komt?	Vorig jaar is al € 100.000 aan structureel budget omgebogen van trede 4 (geïndiceerde zorg) naar trede 3 (indicatievrije dagbesteding). Voor de pilot indicatievrije dagbesteding wordt in 2027 aanvullend incidenteel budget ingezet vanuit de gereserveerde projectgelden voor transformatie. Hiermee investeren we vooraf in een alternatief voor geïndiceerde zorg, met als doel gedurende het jaar budget vrij te spelen dat vervolgens structureel kan worden omgebogen. We monitoren of de beoogde zorgkanteling daadwerkelijk wordt gerealiseerd en of de voorziening aansluit bij de behoeften van inwoners. Op basis van deze resultaten wordt duidelijk in hoeverre structurele financiering vanuit een verschuiving van zorggelden mogelijk is. De resultaten van de pilot vormen daarmee de basis voor een besluit over de structurele voortzetting van de voorziening.
10	VVD	38	Uit de tabel ‘Financiële ontwikkelingen / nieuw beleid’ blijkt voor Venster 2 een nadeel van € 864.000 in 2027, € 588.000 in 2028 en € 571.000 in zowel 2029 als 2030. Kan het college deze bedragen nader uitsplitsen naar de onderliggende posten en per post aangeven welk deel incidenteel en welk deel structureel is, en op basis van welke uitgangspunten de ramingen zijn gemaakt?	Onder de Tabel wordt een toelichting gegeven welke per onderwerp is uitgesplitst, per deeltoelichting wordt doormiddel van de I en de S aangegeven of dit Incidenteel of Structureel is (in de licht gele velden).
11	VVD	39	Voor Jeugdzorg is in 2027 sprake van een nadeel van € 212.000. Dit wordt onder meer veroorzaakt door een tariefindexatie van 4,68%, een stijging van de kosten per traject en de verwachting van een stijging van het aantal unieke jeugdigen. Kan het college aangeven welk deel van deze €	De begroting voor jeugdzorg wordt door de regio opgesteld op basis van het historisch aandeel per gemeente met een indexatie van zorgtarieven op basis van de gewogen 3-jaars gemiddelde (4,68%). Hierin zit een kostenstijging per traject die met name toeziet op segment 1. In de regionale begroting is daarnaast een autonome ontwikkeling op het zorgvolume opgenomen van 1,5%. Deze groei vertaalt zich niet enkel naar aantallen jeugdigen voor 2027.

			212.000 wordt veroorzaakt door prijs-/tariefontwikkeling en welk deel door volumegroei? En hoeveel unieke jeugdigen en trajecten zijn voor 2027 begroot ten opzichte van 2026?	De gehele kostenstijging is doorvertaald naar de lokale begroting, min de lokale taakstelling. Tot de begroting behoren alle segmenten als ook uitvoeringskosten en subsidies.
12	VVD	39	Voor Wmo immaterieel en leerlingenvervoer wordt een nadeel geraamd van respectievelijk € 54.000 en € 174.000, onder andere door hogere tarieven, meer maatwerk en een verwacht hoger aantal kilometers. Kan het college aangeven welke ontwikkeling in aantallen gebruikers, ritten/kilometers en gemiddelde kosten per rit aan deze ramingen ten grondslag ligt?	Het tarief per reiseenheid is toegenomen tgv de vernieuwde aanbesteding voor zowel leerlingen- als Wmo-vervoer en de gestegen NEA-index (gebaseerd op bijvoorbeeld cao, brandstofprijzen en ramingen van het CPB). Daarnaast geldt ook voor onze gemeente de regionale trend dat meer inwoners vaker reizen met het Wmo-vervoer. Voorliggend aan deze soort vervoer kennen we in onze gemeente ANWB Automaatje. Ook bij deze voorziening zien we de afgelopen jaren stijging van het aantal deelnemers en ritten. De verwachting is dat de vergrijzing hierin een rol speelt. In het leerlingenvervoer zien we een stijging van het aantal aanvragen en toekenningen. Ook dit is een regionale trend die zich lokaal vertaalt.
13	VVD	39	Voor Baanbrekers is sprake van een structureel nadeel van € 329.000 als gevolg van een hogere gemeentelijke bijdrage. Kan het college inzicht geven in de oorspronkelijke geraamde bijdrage, de verhoging uit de eerste bestuursrapportage van Baanbrekers en het aandeel daarvan in het nadeel van € 329.000?	Primaire begroting Loon op Zand: € 3.048.000. Effect meerjarig 1ste Berap 2026 voor Loon op Zand: € 154.562. Begroting 2027 Baanbrekers € 328.591 (afgerond € 329.000). Totaal gemeentelijke bijdrage Loon op Zand: € 3.531.153.
14	VVD	39	Voor tijdelijke huisvesting van gebruikers van de Wetering is in 2027 aanvullend € 65.000 nodig, omdat de tijdelijke huisvesting langer doorloopt. Kan het college aangeven tot wanneer deze tijdelijke huisvesting naar verwachting nodig is en welk deel van de € 65.000 betrekking heeft op leerlingenvervoer, sportzalen en de tijdelijke beheerder?	Er is een inschatting gemaakt voor de tijdelijke huisvesting voor € 65.000 voor 2027 voor de verenigingen uit de Wetering, leerlingenvervoer, sportzalen en een tijdelijk beheerder. Binnenkort volgt een voortgangsrapportage, conform de afspraken.
3.1	Toekomstig KLM	42-45	Wordt de ambitie van gemiddeld 30% sociale huurwoningen gehaald? Zo nee, bij welke projecten niet?	Bij alle projecten vanaf 25 woningen is 30% sociaal een verplichting. De projecten onder de 25 woningen hoeven hier niet aan de voldoen. Die ambitie wordt gemiddeld echter nog steeds wel gehaald omdat de projecten van Casade uit 100% sociale huur bestaan.
3.2	Toekomstig KLM	42-45	Hoeveel starterswoningen worden gerealiseerd in 2027?	In 2025 en 2026 is er gestart met circa 350 betaalbare koop en huurwoningen. De meeste daarvan zullen in 2027 gerealiseerd zijn

3.3	Toekomstig KLM	46	Voor de centrumontwikkeling en placemaking in Kaatsheuvel zijn middelen opgenomen. Welke projecten worden in 2027 uitgezet en welk budget wordt per project ingezet,	De middelen zijn benodigd voor de inzet van externe specialistische expertise, zoals projectleiding, stedenbouwkundige en juridische advisering. In het centrum is sprake van een ontwikkeling en transformatie waarbij de gemeente meer faciliterend optreedt. Het inzetten van budgetten is bij ruimtelijke ontwikkelingen in het centrum niet of nauwelijks aan de orde. Bij ingrepen in het openbaar gebied zal ook de gemeente haar steentje bijdragen, doch hierop wordt in voorkomend geval separaat teruggekomen.
3.4	Toekomstig KLM	46	Hoe staat het met de centrumontwikkeling van de kern Loon op Zand. Wanneer wordt deze gestart en is hiervoor ook een budget gereserveerd?	In 2026 is een relocatiestudie verricht voor de supermarkt in het kerkdorp Loon op Zand. Korte opsomming wat we daarvoor gedaan hebben: - Enquêtes uitgezet bij inwoners - Interviews gehouden met ondernemers - Mogelijke locaties in kaart gebracht op basis van criteria. - Voorlopige uitkomsten besproken met ondernemer. Het budget voor de verkenning van het centrumgebied is daarvoor in 2026 niet benut. We hebben de relocatiestudie zelf verricht en er zijn daarom nog geen kosten gemaakt voor externe expertise. Omdat er nog gesprekken plaatsvinden met de ondernemer is de relocatiestudie en daarmee het te kiezen scenario nog niet definitief. We verwachten echter het budget onverminderd nodig te hebben bij het uit te werken scenario in het komende jaar. Daarom willen we het bedrag van 2026 overhevelen naar 2027.
3.5	Toekomstig KLM	47, 49, 50 en 100	De begroting vermeld een aanvullend budget van € 150.000,00 voor het omgevingsplan. Waaruit bestaat dit bedrag en welke concrete producten worden hiervoor opgeleverd?	Het budget van € 150.000 wordt ingezet voor capaciteit en specialistische ondersteuning bij de verdere ontwikkeling van het Omgevingsplan. Hiermee worden onderdelen uit het coalitieakkoord verwerkt en kan worden ingespeeld op nieuwe landelijke ontwikkelingen en inzichten rond de Omgevingswet. Daarnaast biedt het budget ruimte om de implementatie waar mogelijk te versnellen, zodat de gemeente tijdig kan toewerken naar één gemeentebreed Omgevingsplan.
3.6	Toekomstig KLM	46-50	Hoe groot zijn de huidige achterstanden bij vergunningaanvragen en welke verbetering wordt voor eind 2027 verwacht? En is hiervoor extra budget noodzakelijk?	We werken sinds geruime tijd met een flexibele schil waardoor, voor zover daar sprake van was, achterstanden tot het verleden behoren.
3.7	Toekomsti	20	Op basis van welke prestatie-indicatoren wordt de effectiviteit van het RBT geëvalueerd?	In het convenant zijn geen specifieke prestatie-indicatoren opgenomen. De samenwerking wordt periodiek geëvalueerd op basis van de bereikte resultaten, de meerwaarde voor de deelnemende gemeenten en de wijze waarop invulling

	g KLM			wordt gegeven aan de gezamenlijke ambities. In 2024 heeft een evaluatie plaatsgevonden, waarvan de uitkomsten met de gemeenteraad zijn gedeeld. Mede op basis daarvan is een nieuw convenant afgesloten en zijn verbeteracties doorgevoerd. In het recente bestuurlijke overleg id teruggeblikt op de samenwerking en komende tijd besproken of en hoe deze wordt voortgezet.
3.8	Toek omsti g KLM	20	Wanneer ontvangt de raad het aangekondigde beleid voor economie, recreatie en toerisme?	We zullen in 2027 de huidige visie evalueren en een nieuw actieprogramma gaan vaststellen. Daarbij enerzijds gekeken naar het instrumentarium van de Omgevingswet en lijkt een programma hiervoor het juiste instrument. Anderzijds wordt ook gestart met de uitwerking van toeristisch profiel van onze gemeente. Dit zal als actie ook onderdeel zijn van het op te stellen programma. Naar verwachting zal het programma eind 2027 worden vastgesteld. Ook de uitwerking van het toeristisch profiel zal in de loop van 2027 gereed zijn.
3.1	GB	42	Waarom is er voor de jaren 2026 en 2027 een veel lager percentage daken met zonnepanelen opgenomen (21%) dan al reeds is gerealiseerd in 2025 (42,5 %)?	De streefwaarden zijn gebaseerd op de doelstellingen gesteld in ons duurzaamheidsprogramma, voor 2026 is deze doelstelling 25% (ipv 21%). Door autonome groei zijn we gekomen tot een percentage van 42,5% zon op dak van woningen en 23% zon op dak van bedrijven. De ambitie van de gemeente betreft het gemiddelde van deze twee getallen (30%). De ambitie van de gemeente ligt dus lager dan de gerealiseerde groei. In de energiesysteemvisie is vastgelegd dat het beleid voor opwek van zonne-energie wordt herzien, dit beleid wordt vastgelegd in 2027 in de zogenaamde opwek en opslagnotitie.
3.2	GB	46	Wat is het doel van het opstellen van de woningbouwstrategie?	Een op te stellen woningbouwstrategie dient als sturings- én als realisatiekader met het hoofddoel: meer sturing, meer tempo en het juiste programma op de juiste plek.
3.3	GB		Er zijn twee bedragen 2027 en 2028 beschikbaar voor ontwikkeling van het Centrum Kaatsheuvel. Voor Loon op Zand zijn er nog geen bedragen ingevuld. Wanneer komt hier duidelijkheid over?	In 2026 is een relocatiestudie verricht voor de supermarkt in het kerkdorp Loon op Zand. Korte opsomming wat we daarvoor gedaan hebben: - Enquêtes uitgezet bij inwoners - Interviews gehouden met ondernemers - Mogelijke locaties in kaart gebracht op basis van criteria. - Voorlopige uitkomsten besproken met ondernemer. Het budget voor de verkenning van het centrumgebied is daarvoor in 2026 niet benut. We hebben de relocatiestudie zelf verricht en er zijn daarom nog geen kosten gemaakt voor externe expertise. Omdat er nog gesprekken plaatsvinden met de ondernemer is de relocatiestudie en daarmee het te kiezen scenario nog niet definitief. We verwachten echter het budget onverminderd nodig te hebben bij het uit te

				werken scenario in het komende jaar. Daarom willen we het bedrag van 2026 overhevelen naar 2027.
3.4	GB	46	Waarom worden de bedragen voor ontwikkeling van het Centrum Kaatsheuvel onttrokken aan de reserve Woningbouw. Dit betreft toch voornamelijk het winkelgebied?	De centrumontwikkeling betreft niet enkel het verkleinen van het kernwinkelgebied, maar voorziet gelijktijdig in een transformatie van het gebied ten noorden van de Hoofdstraat en gelegen tussen de Sprangsestraat, de Schotsestraat en de Poolsestraat. Onderdeel van de ontwikkeling en transformatie is het toevoegen van enkele honderden woningen.
3.5	GB	47	Waarom zijn er extra middelen nodig voor de transitie Omgevingswet naar Omgevingsplan, dit traject loopt toch al, waaraan zal het bedrag van € 150k besteed worden?	De implementatie van de Omgevingswet en het opstellen van het Omgevingsplan zijn twee verschillende opgaven. Hoewel het Omgevingsplan een belangrijk onderdeel van de Omgevingswet is, brengt de wet ook diverse andere werkzaamheden met zich mee, zoals nieuwe processen, samenwerkingsafspraken en aanpassingen in het digitale stelsel. Het aanvullende budget van € 150.000 is specifiek bedoeld voor het verder ontwikkelen van het Omgevingsplan, waaronder het verwerken van onderdelen uit het coalitieakkoord, het inspelen op nieuwe landelijke ontwikkelingen en inzichten en het waar mogelijk versnellen van de transitie naar één gemeentebreed Omgevingsplan binnen de wettelijke termijn.
3.6	GB	49/ 50-101	Veel budgetten worden uit de realisatiestimulans gedekt, met een onttrekking uit de reserve woningbouw. Deze reserve loopt van € 693k per 01-01-2027 af naar € 1k in 2028 (pagina 101). Kan hier wat meer over worden toegelicht, wat is er aan inkomsten en ontwikkelingen te verwachten voor de komende jaren? (Gemeenten ontvangen een vaste bijdrage van € 7.000,- per betaalbare woning waarvan de bouw start in de periode 2025 tot en met 2029. Bron https://www.volkshuisvestingnederland.nl/onderwerpen/aanpak-woningnood/realisatiestimulans)	Op pagina 45 staan de verwachte aantallen 'startbouw woningen'. Voor de uitkering ad € 693.000 op basis van de gestarte bouw in 2025 is de aanwending grotendeels voorgesteld in de voorliggende begroting. Voor de uitkering op basis van de verwachte startbouw in 2026 is dit beperkt.
3.2	CDA	42	In de jaarrekening 2025 bedraagt het gerealiseerde percentage zonnepanelen 42,5%, terwijl in de begroting een streefwaarde van 21% is opgenomen. Kan worden toegelicht hoe deze lagere begrotingswaarde zich verhoudt tot de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente? Betekent dit dat de indicator op een andere	De streefwaarden zijn gebaseerd op de doelstellingen gesteld in ons duurzaamheidsprogramma, voor 2026 is deze doelstelling 25% (ipv 21%). Door autonome groei zijn we gekomen tot een percentage van 42,5% zon op dak van woningen en 23% zon op dak van bedrijven. De ambitie van de gemeente betreft het gemiddelde van deze twee getallen (30%). De ambitie van de gemeente ligt dus lager dan de gerealiseerde groei. In de energiesysteemvisie is vastgelegd dat het beleid voor opwek van zonne-energie wordt herzien, Dit beleid wordt vastgelegd in 2027 in de zogenaamde opwek en opslagnotitie.

			manier wordt gemeten dan in 2025? Is sprake van een gewijzigde definitie, een aangepaste doelstelling of een andere gegevensbron? Hoe past een streefwaarde van 21% binnen de ambities uit het duurzaamheidsbeleid en de energietransitie? Verwacht het college dat het gerealiseerde niveau van 42,5% wordt behouden of verder wordt vergroot, en zo ja, welke doelstelling hoort daar dan bij? Deze vraag roept de indruk op dat de ambitie lager ligt dan het reeds gerealiseerde niveau. Graag een toelichting hierop.	
3.2	CDA	43	Op pagina 43 wordt ingegaan op afval. Wanneer wordt een afvalbeleidsplan aan de raad voorgelegd?	Eind 2027 krijgt de raad een nieuw grondstoffenbeleid voorgelegd voor vaststelling
3.3	CDA	46	Op pagina 46 wordt meerdere malen aangegeven dat bekostiging plaatsvindt vanuit de **Realisatiestimulans**, terwijl nog niet bekend is wanneer uitbetaling plaatsvindt. Welk bedrag uit de Realisatiestimulans is opgenomen in de begroting en hoe groot is het financiële risico wanneer deze middelen later of niet beschikbaar komen?	Het bedrag ad € 693k wordt uiterlijk in het 4e kwartaal 2026 uitbetaald, conform de regeling. Voor heel Nederland is er € 1,5 mrd beschikbaar voor 2025 t/m 2029. Bij een bedrag van € 7.000 per woning gaat het dan om ca. 212.000 woningen. Met andere woorden voor de jaren 2025 en 2026 achten we het risico van niet beschikbaar zeer beperkt.
3.1	Pro3	41	Streven aantal verkeersslachtoffers is 9. Dat moet toch 0 zijn, ook al is dat waarschijnlijk niet haalbaar?	Het streven is natuurlijk inderdaad 0 verkeersslachtoffers. Helaas is dat in de praktijk niet de werkelijkheid. Als uw raad het wil, passen we de tabel in de begroting aan.
3.2	Pro3	44	Bij de opwek en opslag van energie en onderzoek naar energiehubs bestaat het risico dat de rijksopdracht om energieneutraal te zijn in 2050 niet wordt behaald. Wat zou dit betekenen voor onze gemeente? Hoe staan wij hierin t.o.v. vergelijkbare gemeenten?	In 2027 wordt in het warmteprogramma en de uitwerking van de energiesysteemvisie uitgewerkt hoe we de opgave om in 2050 energieneutraal te zijn gaan realiseren. Veel gemeenten in Nederland zijn op dit moment bezig met het opstellen van een dergelijk beleid. We lopen niet voor maar ook niet achter op dit punt.
3.3	Pro3	46	Woningbouwstrategie wordt gefinancierd uit de Realisatiestimulans. Kunnen we niet beginnen met de woningbouwstrategie, wetende dat de	Het college heeft expliciet vastgesteld dat de gelden die binnenkomen middels de Realisatiestimulans pas mogen worden besteed als ze daadwerkelijk binnen zijn. Het bedrag ad € 693k wordt uiterlijk in het 4e kwartaal 2026 uitbetaald, conform de regeling. Voor heel Nederland is er € 1,5 mrd beschikbaar voor

			financiering komt, zodat vertraging kan worden voorkomen?	2025 t/m 2029. Bij een bedrag van € 7.000 per woning gaat het dan om ca. 212.000 woningen. Met andere woorden voor de jaren 2025 en 2026 achten we het risico van niet beschikbaar zeer beperkt
1	VVD	41	In Venster 3 worden bij de thema's diverse risico's kwalitatief benoemd, maar ontbreken de financiële risicoclassificatie (kans x financiële impact), de kosten van beheersmaatregelen en het restrisico in euro's. Dit geeft een onvolledig en vertekend beeld van de werkelijke risicopositie. Hoe kan de raad erop vertrouwen dat het algemene weerstandsvermogen van de gemeente toereikend is, als de beleidsrisico's uit Venster 3 niet hard financieel zijn gekwantificeerd, en is het college bereid deze kwantificering alsnog per risico aan te leveren?	In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt inzicht gegeven in de belangrijkste risico's waarmee de gemeente Loon op Zand te maken kan krijgen, de maatregelen die zijn getroffen om deze risico's te beheersen en de mogelijke financiële gevolgen die hieruit kunnen voortvloeien.
			In tabel 4.1 is duidelijk dat het aantal verkeersslachtoffers behoorlijk is gedaald tov 2024. Hier zijn wij als VVD trots op, maar 9 verkeersslachtoffer is vreemd, we zouden toch 0 slachtoffers willen ambiëren? Graag duiding over.	Het streven is natuurlijk inderdaad 0 verkeersslachtoffers. Helaas is dat in de praktijk niet de werkelijkheid. Als uw raad het wil, passen we de tabel in de begroting aan.
3	VVD	42	In de begroting wordt gesteld dat netcongestie de ontwikkeling kan vertragen. Om knelpunten vlot te trekken eisen netbeheerders concrete inzet van gemeenten. Welke harde eisen (zoals beschikbare grond voor trafo's, financiële voorinvesteringen of versnelde vergunningverlening) heeft de netbeheerder momenteel exact bij het college neergelegd, en welk specifiek budget en/of FTE-capaciteit is hiervoor gereserveerd in de begroting 2027?	We zijn in goed overleg met Enexis, en kijken gezamenlijk naar beschikbare gronden waarop een midden station en/of regelstation geplaatst kunnen worden. In de wijken kijken we gezamenlijk waar de mogelijkheden liggen om extra trafo's te plaatsten. Omdat we een projectgroep binnen het fysieke domein hebben georganiseerd waar vergunningverlener, adviseur, jurist grondzaken in zitten lopen de zaken voorspoedig en heeft Enexis geen harde eisen bij de gemeente neergelegd. Bij capaciteit gebrek wordt specifieke kennis ingevlogen via de flexibele schil.
4	VVD	42	De aanpak voor de verduurzaming van woningen wordt momenteel herijkt. Wat is de uiterste datum waarop deze herijking klaar is, aan welke harde, kwantificeerbare reductiedoelstellingen moet de nieuwe aanpak voldoen, en wat is de maximale impact in euro's die de uitvoering van de herijkte aanpak op de structurele begroting mag hebben?	De aanpak voor isolatiesubsidie voor koopwoningen wordt inderdaad vernieuwd, naar verwachting wordt deze uiterlijk in november door het college vastgesteld. De reductiedoestelling zijn opgenomen in de reductie van aardgas in de begroting. De woningverduurzaming-aanpak past binnen deze begroting.

5	VVD	42	We zien in de tabel bij 3.2 Duurzaamheid een stagnatie plaatsvinden op aantal restafval en scheidingspercentage. Graag een verklaring voor deze stagnatie.	De prijsprikkel voor 2025 op het legen van een restafvalcontainer vlakte naar verwachting af . Hierop is geanticipeerd door het variabele tarief hiervoor in 2026 te verhogen. Het scheidingspercentage houdt hier gelijke tred mee.
6	VVD	42	We zien een halvering in percentage van zonnepanelen op het dak? Wat betekent dit en hoe dienen we dit cijfer te interpreteren?	De streefwaarden zijn gebaseerd op de doelstellingen gesteld in ons duurzaamheidsprogramma, voor 2026 is deze doelstelling 25% (ipv 21%). Door autonome groei zijn we gekomen tot een percentage van 42,5% zon op dak van woningen en 23% zon op dak van bedrijven. De ambitie van de gemeente betreft het gemiddelde van deze twee getallen (30%). De ambitie van de gemeente ligt dus lager dan de gerealiseerde groei. In de energiesysteemvisie is vastgelegd dat het beleid voor opwek van zonne-energie wordt herzien, Dit beleid wordt vastgelegd in 2027 in de zogenaamde opwek en opslagnotitie.
7	VVD	42	We zien een grote stijging van laadpalen naar 2027. Hoe zit de realisatie hiervan eruit irt netcongestie, graag meer duidelijkheid in knelpunten en de opgave. Zit er een exploitatiemodel aan laadpalen?	In 2026 zijn de locaties getoetst door Enexis en akkoord bevonden. Bij die toetsing door Enexis is ook bekeken of er nog ruimte is op het stroomnet. Het is aan de exploitant om de businesscase rond te krijgen. Alle risico hiervoor ligt bij de exploitanten en niet bij de gemeente.
	VVD	43	Kan het college uitleggen wat de impact van de circulaire Ambachtscentrum is en wat de mogelijke extra kosten hiervoor zijn voor product afval na het uitgevoerde Haalbaarheidsonderzoek. Dit impliceert kostenverhoging voor de inwoner.	Dit kan nog niet gekwantificeerd worden omdat de verdere uitwerking via de opbouw van een netwerk pas in 2027 vervolg krijgt. We hebben de raad in juli hierover geïnformeerd middels een raadsinformatiebrief.
8	VVD	43	Het grondstoffenbeleid tot 2030 wordt geschreven dat er "maximaal" wordt ingezet op hergebruik van afvalstoffen ipv verbranden of storten. Deze strategie brengt automatisch meer kosten met zich mee. Welke extra kosten zijn hiervan nu voorzien in de afvalstoffenbegroting? Is dit ook al te concluderen uit de nieuwe grondstoffencentrum aanbesteding en eerste kosten jaar 1?	Hergebruik betekent onttrekken aan de afvalstroom en brengt dus niet automatisch hogere kosten met zich mee. Indien er door een betere afvalscheiding minder restafval ontstaat en meer GFT geeft dat minder kosten voor restafval en zijn de verwerkingskosten van GFT de helft van die van restafval. De stijgende kosten voor restafval, zoals een fors stijgende verbrandingsbelasting, een fors oplopende CO2 -heffing en de stijgende kosten van primaire grondstoffen, maakt het zinvol om het scheiden van afval te stimuleren. Dat maakt het onderzoek naar een mogelijk te realiseren Circulair ambachtscentrumnetwerk met onze langstraatpartners zinvol en het overwegen waard. Wat de effecten van zo'n CAC zullen zijn is nu nog moeilijk te voorspellen. De totale kosten van het Grondstoffencentrum zijn met ingang van 2024 juist gedaald o.a. door een stringenter acceptatiebeleid Het totale aanbod van

				bedrijfsafval is afgenomen. Door goed toezicht zien we ook het percentage mono-stromen (zuivere stromen) toenemen.
9	VVD	43	Op benoemde risico voor het ontbreken van een gemeentelijke afvalbeleidsplan mist nu een beheersmaatregel en gekoppelde kosten voor deze beheersmaatregel.	Een zo goed mogelijke beheersing van risico's kan alleen maar door het ontwikkelen en uitvoeren van een beleidsplan of grondstoffenplan. Hierin proberen we zo goed als mogelijk te anticiperen op vaak zeer ongewisse factoren zoals overheidsmaatregelen en de mogelijke (financiële) gevolgen daarvan, marktontwikkelingen zoals nieuwe verwerkingstechnieken en locaties, een juiste keuze en uitbreiding en spreiding van afvalvoorzieningen, prijsprikkels op aanbiedgedrag, gedegen communicatie etc. In samenhang met een logisch vervolg op het huidige beleid sturen we vooral op de urgentie en bewustwording van afvalscheiding. Via al deze keuzes proberen we de kosten/ risico's voor het afvalbeheer zoveel als mogelijk te beperken.
10	VVD	45	In de eerste alinea van hoofdstuk 3.3 geeft het college een duidelijke ambitie weer, waarbij inbreiding prefereert boven uitbreiding. Echter wordt op pagina 89 aangegeven dat naast Westwaard, geen eigen sturende grondposities te hebben voor woningbouwkavels om de 670 woningen te garanderen. Hoe realistisch is de oplevering van 670 woningen als het college zichzelf het dure inbreidingskader oplegt? Immers zijn we als gemeente afhankelijk van externe ontwikkelaars en is inbreiding behoorlijk complex? Kijkend naar de kosten wat onderzoek naar inbreiding met zich mee brengt, kan het college aangeven open te staan om de ambitie om te draaien en uitbreiding te laten prefeleren boven inbreiding.	Op dit moment komen grote inbreidingslocaties van de grond zoals Bloemwaard (87), Park Wijtenburg (139), De Els II (40), Park Vossenberg (81) en De Westkant (36). Ook Heren van het Ambacht (112) is een inbreidingslocatie. Dat zijn er al bijna 500. Neemt niet weg dat de grote aantallen voor de jaren daarna wel uit de uitbreiding komen (Westwaard 2 en 3 /4) en daarna Pannenhoef. De aantallen liggen nog niet exact vast maar samen zijn dat ook circa 500 woningen.
12	VVD	45	Gelet op inbreidingsambitie van het college en de nodige afhankelijkheden die dit met zich mee brengt irt de complexiteit van dit kader, hoe verhoudt het weerstandsvermogen van de gemeente tot deze ambitie? Is het risicobedrag van 46.000 euro voor grondexploitaties/woningbouw niet veel te laag om het risico voor vertraging en uitloop van de	Ambities worden niet vertaald in risico’s die onderdeel zijn van het weerstandsvermogen, De € 46.000 is het geschatte risicobedrag voor de lopende grondexploitatie Westwaard fase 1 en 2.

			planfase en het mogelijk mislopen van de Realisatiesubsidie?	
14	VVD	45	Hoe verhoudt de Woondeal van 30-40-30 zich tot de realisatie? Er wordt nu beantwoordt met voldoen, Ja, maar dat lijkt ons de makkelijk, gelet op de ambitie Inbreiding. Graag zien we een verdere onderbouwing in project en jaren hoe de Woondeal uitgevoerd wordt door de jaren heen. Ook graag helder aangeven waar het risico zit voor het niet halen van de Woondeal en wat de beheersmaatregelen (incl kosten) zijn.	Bij alle projecten vanaf 25 woningen is 30% sociaal een verplichting. De projecten onder de 25 woningen hoeven hier niet aan de voldoen. Die ambitie wordt gemiddeld echter nog steeds wel gehaald omdat de projecten van Casade zoals Bloemwaard en Park Vossenberg nagenoeg uit 100% sociale huur bestaan
15	VVD	46	Kan het college meer duiding geven bij de betekenis van: "meer regie op de uitvoering van woningbouwprojecten". Gelet op de onderbouwing die volgt is dit een beheersmaatregel op huidige knelpunten. Kan het college dit verder onderbouwen?	Een op te stellen woningbouwstrategie dient als sturings- én als realisatiekader met het hoofddoel: meer sturing, meer tempo en het juiste programma op de juiste plek.
16	VVD	46 /10 0	Het Realisatiestimulans is een subsidie dat pas wordt uitgekeerd nadat de start van een woning is begonnen. Per woning dat gestart is kan de gemeente 7.000 aanvragen. Nu calculeert het college met minimaal 150 woningen in 2027 * 7.000 = 1.050.000 euro. Klopt deze redenering? in hoofdstuk 3.3 woning worden meerdere onttrekkingen gedaan vanuit de reserve Woningbouw. in totaal 395.000 in 2027 en 190.000 in 2028. Conform pagina 100 zit er 693.000 in de reservepot. Conform het Realisatiestimulans regeling is het beschikbare geld dat vrijkomt, vrij besteedbaar. Dit creëert een kans om het ravijn jaar te overbruggen vanuit deze regeling. Hoe kijkt het college hier tegenaan?	De redenering minimaal 150 woningen x €7.000 is juist. Verder is er in afstemming met de griffie ambtelijk vastgesteld dat deze vraag in grote mate een politieke afweging behelst en dus niet behoort in dit overzicht van technische vragen.
17	VVD	47	De dekking voor hoofdstuk 3.3 wordt voornamelijk uit de reserves woningbouw behaald. Het	Het uitgangspunt is dat de toekomstige te ontvangen realisatiestimulans gelden ook worden aangewend voor het versnellen van de bouw van nieuwe woningen.

			hoofdstuk impliceert dat deze reserves later worden aangevuld, klopt deze constatering?	
18	VVD	47	Wanneer de vraag met betrekking tot de onttrekking uit het reserve Woningbouw gehaald wordt en door netcongestie en andere risico's de start van woningbouwprojecten stagneert, zal dit leiden tot onvoorziene verliezen. Hoe kwantificeert het college dit risico en hoe kan het college dit risico beheersen? in de paragraaf Weerstandvermogen wordt enkel 46.000 euro gereserveerd, maar dit lijkt onvoldoende gelet op de grootte van onttrekkingen uit de reserves.	Voor de uitkering ad € 693.000 op basis van de gestarte bouw in 2025 is de aanwending grotendeels voorgesteld in de voorliggende begroting. Voor de uitkering op basis van de verwachte startbouw in 2026 is dit beperkt.
	VVD	47	Voor de ontwikkeling van centrum Kaatsheuvel wordt bijna 400.000 euro gereserveerd voor onderzoek. Waarom wordt hier geen ambtenaar ingezet, maar naar buiten gekeken?	De afgeronde 400.000 euro is een samengesteld bedrag over twee kalenderjaren en is niet bedoeld voor onderzoeken. Deze worden aangewend voor de inzet van externe specialistische kennis op het gebied van projectleiding, stedenbouwkundige en juridische advisering.
19	VVD	47	In hoofdstuk 3.4 geeft het college de ambitie om de centra te vergroenen voor een sterke recreatiesector. Welke relatie kan gelegd worden tussen het versterken van de recreatiesector vs het vergroenen van deze centra? Gelet op de financiële positie van de gemeente dienen we zoals aangeven op pagina 40 een sobere en doelmatige aanpak te hanteren. Hoe verhoudt het vergroenen van centra tot deze doelstelling? Tot slot, kan het college aangeven wat de mogelijke conversiewaarde is van het vergroenen van centra voor de recreatiesector? Leidt het dus tot een toename van de toeristenbelasting?	Het vergroenen van dorpscentra draagt bij aan een aantrekkelijker verblijfsklimaat voor inwoners en bezoekers. Dit kan leiden tot meer recreatieve bezoekers, een langere verblijfsduur en hogere bestedingen bij lokale ondernemers. Een directe toename van de toeristenbelasting is echter niet vanzelfsprekend, omdat deze afhankelijk is van het aantal betaalde overnachtingen. De mogelijke economische meerwaarde is daarmee breder dan alleen de opbrengst uit toeristenbelasting en is vooraf niet concreet te kwantificeren.
20	VVD	48	In de tabel van hoofdstuk 3.4 is een daling te zien in de cijfers voor 2027 voor aantal vestigingen per 10.000 inwoners. Kan het college verklaren waar deze daling vandaan komt?	Voor 2026 zijn de cijfers nog niet bekend. Het getal wat hier staat is een getal overgenomen uit de begroting van vorig jaar. Aangezien we een lichte daling zien in 2025 is de verwachting dat de stijging zoals opgenomen in 2026 naar 1375 minder hoog gaat zijn dan toen verwacht. Vandaar dat we de verwachtingen voor 2027 hebben bijgesteld naar beneden.
21	VVD	48	In de tabel van hoofdstuk 3.4 is een daling te zien in de cijfers voor 2027 voor aantal banen in de	Voor 2026 zijn de cijfers nog niet bekend. Het getal wat hier staat is een getal overgenomen uit de begroting van vorig jaar. Stijgingn we een minimale stijging

			gemeente. Is heir een correlatie tot het aantal vestigingen? Zo niet, kan het college aangeven waar de daling vandaan komt?	zien in 2025 is de verwachting dat de stijging zoals opgenomen in 2026 naar 650 minder hoog gaat zijn dan toen verwacht. Vandaar dat we de verwachtingen voor 2027 hebben bijgesteld naar beneden.
		48	Tabel van 3.4 is toegevoegd, maar niet toegelicht. Met welk doel is deze tabel opgenomen in de begroting?	De tabel geeft inzicht in onze indicatoren
22	VVD	48	Gelet op de tabel "Wat mag het Kosten in 2027" zien we een steeds hogere lasten en een afname van baten. Naast de Woningbouw reserves leeg te trekken in 2027, stijgen Omgeving en Duurzaamheid, beide met een 1 miljoen in 3 jaar, terwijl in de financiële toelichting hier geen verdere onderbouwing bij wordt gegeven. Graag een verdere duiding bij de oplopende lasten en welke stuurmogelijkheden de raad heeft om de verwachte lasten te beperken.	Toename Lasten omgeving bestaan met name uit € 700k extra afschrijvingen en € 200k a.g.v. het niet langer doorbelasten van overhead aan investeringen, zie ook hoofdstuk Financieel Perspectief vanaf pagina 7. Toename lasten duurzaamheid bestaan met name uit € 300k extra afschrijving, € 300k extra uitgaven duurzaamheidsprogramma en € 300k uitgaven afval/riolering gerelateerd. Sturingsmogelijkheden bestaan uit temperen, uitstellen danwel afzien van investeringsplannen en/of afval- en riolering gerelateerde uitgaven.
0.1	Toekomstig KLM	7-10	Kan het college aangeven welk deel van het positieve begrotingsresultaat structureel en welk deel incidenteel is?	In de tabel van de incidentele baten en lasten staat het structureel begrotingssaldo van de gemeente. In de berekening van het structureel begrotingssaldo worden de incidentele baten en lasten niet meegenomen. Hier is te zien dat zonder de incidentele baten en lasten de gemeente een structureel begrotingssaldo heeft van €749.000 in 2027 en €984.000 in 2030.
0.2	Toekomstig KLM	97 en 100	De begroting stelt voor € 250.000 uit de reserve Wegen vrij te laten vallen. Waarom wordt gekozen voor deze vrijval en welke gevolgen heeft dit voor toekomstige onderhoudsopgaven?	Op basis van het historisch gebruik van de reserve wegen is er ten goede van de ombuigingsopgave €250.000 onttrokken uit de reserve. Dit heeft geen gevolgen voor de toekomstige onderhoudsopgaven, aangezien hier structureel budget voor is opgenomen in de begroting. De reserve wegen is bedoeld voor onvoorziene calamiteiten.
0.3	Toekomstig KLM	97	Hoe hoog is de reserve na de vrijval van € 250.000 en is dit bedrag voldoende om toekomstige vervangingsinvesteringen op te vangen?	Zoals te zien in het overzicht van de reserves op pagina 101 daalt de reserve naar een hoogte van €221.000. Dit is bedrag is bedoeld voor onvoorziene calamiteiten. Deze reserve heeft geen verband met de vervangingsinvesteringen. De vervangingsinvesteringen worden los via de investeringsbijlage van de begroting aangevraagd.
0.4	Toekomstig KLM	96	De begroting bevat een incidenteel voordeel van € 107.000. Waardoor ontstaat deze incidentele besparing precies en welke risico's ziet het college wanneer deze situatie structureel zou worden?	Zoals te zien in de tabel op pagina 96 is de ombuiging van de P&O adviseur een incidenteel voordeel omdat de invulling van de functie wordt uitgesteld naar 2028. De organisatie heeft een inhaalslag gemaakt met regelingen en procedures door tijdelijke inzet. Daarnaast hebben we ingezet op structurele gesprekken met alle collega's en ontwikkeltrajecten. Het risico is dat we wederom in een achterstand terecht komen en dat we de ingezette ontwikkelingen niet door kunnen zetten.

0.1	GB	52	Digitalisering van P&C producten, wanneer komt hier duidelijkheid over?	Dit speerpunt wordt meegenomen in de P&C-cyclus. De inhoudelijke en financiële toelichting verloopt via de komende P&C-producten in 2027. De raad wordt geïnformeerd over de resultaten van het onderzoek naar de verdere doorontwikkeling van de P&C-producten.
0.2	GB	53	Wat is de stand van zaken met betrekking tot de voortgang van de vorming van de gemeenschappelijke regeling voor EQualit?	Op dit moment worden hiervoor de voorbereidingen getroffen. De raad wordt nog geïnformeerd over de laatste status en voortgang door middel van een raadsinformatiebrief.
0.3	GB	53	Is het gegeven de keuzes die in 2028 gemaakt moeten worden verstandig om nu te besluiten al deze functies in 2027 in te gaan vullen (met Adviseur P&O in 2028) en hierdoor de personeelskosten fors te laten oplopen?	Het college is van mening dat deze uitbreiding noodzakelijk is om de organisatie in staat te stellen de toenemende wettelijke taken, beleidsopgaven en dienstverlening adequaat uit te voeren. De voorgestelde uitbreiding is gericht op het versterken van de basis van de organisatie, het verminderen van kwetsbaarheid en het beperken van afhankelijkheid van externe inhuur. De keuzes voor 2028 blijven onderdeel van de reguliere planning- en controlcyclus en kunnen indien nodig worden heroverwogen
	CDA	55	zie Paragrafen	Zie beantwoording bij paragraaf 1
0,1	VVD	52	Waarom een structurelere bijstelling van 543.000 euro in de vorm van extra personeel. Welke taken blijven nu liggen waardoor het noodzakelijk is dat deze extra mensen worden aangetrokken?	Het college is van mening dat deze uitbreiding noodzakelijk is om de organisatie in staat te stellen de toenemende wettelijke taken, beleidsopgaven en dienstverlening adequaat uit te voeren. De voorgestelde uitbreiding is gericht op het versterken van de basis van de organisatie, het verminderen van kwetsbaarheid en het beperken van afhankelijkheid van externe inhuur. De organisatie heeft het afgelopen jaar de toename aan vraagstukken opgevangen door extra inhuur te doen op specifieke onderdelen (financieel, juridisch, communicatie). Indien we hier geen structurele oplossing voor vinden zal het college noodzakelijkerwijs moeten kiezen tussen tijdelijke inhuur of minder adequaat om kunnen gaan met de diverse vraagstukken. In uitvoeringskracht zullen we dan moeten afremmen omdat gedegen advies op de componenten ontbreekt. De keuzes voor 2028 blijven onderdeel van de reguliere planning- en controlcyclus en kunnen indien nodig worden heroverwogen.
	VVD	52	In de tabel "Wat mag het kosten" zien we 0.2 Lokale heffingen per jaar de baten stijgen met 0,1%. Kan het college deze stijgingen verklaren?	De baten stijgen met 2,1 - 2,5 %. Conform de CPI die voor deze bekend is gemaakt in de Meicirculaire 2026.
Par.2	Toekomstig KLM	63-65	Welke financiële risico's rondom jeugdzorg zijn opgenomen in het weerstandsvermogen en hoe zijn de bedragen bepaald?	In de geactualiseerde risicomatrix is een bedrag van €1.700.000 als maximaal financieel effect opgenomen. Dit effect is gebaseerd op basis van volumegroei, toegenomen zorgzwaarte en tariefontwikkeling binnen jeugdzorg. Het risico van €1.700.000 is zoals benoemd in de matrix circa. 10% van het totale jeugdzorgbudget.
Par.2	Toekomsti	64-66	De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt ruim € 4,3 miljoen. Welke risico's vormen de grootste	De paragraaf laat een benodigde weerstandscapaciteit van €3,7 miljoen zien. De grootste risico's die hier aan bijdragen zijn: Gemeentefonds en rijksbeleid

	g KLM		bijdrage aan deze benodigde weerstandscapaciteit?	(€1,150 miljoen), sociaal domein - jeugdzorg (€1,020 miljoen) en netcongestie en stikstof (€600.000).
Par.2	Toekomstig KLM	66	De gemeente kwalificeert zichzelf als financieel gezond. Welke objectieve normen en kengetallen liggen aan deze conclusie ten grondslag?	Op pagina 66 van de begroting worden de belangrijkste kengetallen van de gemeente gepresenteerd, en hierbij wordt aangegeven dat hieruit is af te leiden in hoeverre de gemeente 'financieel gezond' is.
Par.4	Toekomstig KLM	76	De begroting noemt AI, cloudoplossingen en doorontwikkeling van Microsoft 365. Welke AI-toepassingen worden in 2027 ingevoerd, wat zijn de investeringskosten en welke efficiencywinst wordt verwacht?	Er zijn nog geen concrete voorstellen voor AI-toepassingen met investeringskosten en te verwachten efficiency winst. Wel worden mogelijkheden onderzocht, bijvoorbeeld naar het inzetten van transcriptie. Daarbij wordt aansluiting gezocht bij de landelijke ontwikkelingen. Veiligheid is hierbij een belangrijk aandachtspunt. AI beleid is recent ambtelijk vastgesteld, copilot chat wordt daarbij mogelijk gemaakt en kleine AI initiatieven worden hierbij verkend.
Par.4	Toekomstig KLM	77	Hoe ontwikkelt de formatie zich in 2027 ten opzichte van 2026 en welke vacatures zijn momenteel moeilijk invulbaar?	De formatie neemt in 2027 ten opzichte van 2026 toe met 14,1 fte (+7,6%). Een deel van de in de Kadernota voorgestelde uitbreidingen is daarbij niet in de begroting 2027 opgenomen. De grootste uitdagingen op de arbeidsmarkt liggen momenteel binnen de vakgebieden ruimtelijke ordening en milieu en bouwkunde en civiele techniek. Voor de vakgebieden welzijn/jeugdzorg, juridisch en financieel/economisch lukt het vooralsnog vacatures in te vullen. Wel vraagt het in deze vakgebieden vaak extra inzet om nieuwe medewerkers op het gewenste kennis- en ervaringsniveau te brengen.
par.7	Toekomstig KLM	91-92	Volgens de begroting zijn de risico's afgenomen, maar blijven risico's bestaan rond kostenontwikkeling, participatie en vertraging. Kan het college aangeven wat het resterende financiële risicobedrag voor Westwaard bedraagt en welke beheersmaatregelen worden genomen?	Het risicoprofiel opgenomen in de GREX per 01-01-2026 is afgenomen ten opzichte van een jaar eerder. Per start 2026 is een risicoprofiel opgenomen ten hoogte van 46k. Deze bestaat uit hogere uitgifteprijzen (potentie), algemeen marktrisico, vertraging door verplaatsen rioolgemaal en hogere kosten i.v.m. participatie. Deze staan nader vermeld in de MPG 2025 (meerjaren prognose grondexploitatie). Het risicoprofiel zal begin 2027 worden geactualiseerd. Hogere uitgifteprijzen, algemeen marktrisico en extra kosten voor participatie zien wij als mogelijke risico's waar we geen invloed op kunnen uitoefenen. De definitieve uitgifteprijzen zullen worden bepaald via een bieding waarvoor we nu een minimale grondprijs hebben opgenomen conform de daarvoor geldende Grondprijzenbrief. Het marktrisico door de markt en de participatie is een vereiste geworden waardoor er een uitloop in de tijd mogelijk is. Beheersmaatregelen voor het risico van vertraging door verplaatsen van het rioolgemaal zijn onder de aandacht bij de aannemer. De aannemer past beheersmaatregelen toe waar nodig en stemt af met beide opdrachtgevers.

PAR. 1.1	GB	56	Wat is de oorzaak van de stijging OZB met € 74k? Is de grondslag zo fors gestegen dat dit een verschil van € 62k oplevert?	De tabel op pagina 56 laat geen stijging van de OZB van €74K laat zien, maar van €74. Het gaat hier immers om de stijging van de OZB lasten voor een gezinshuishouding bij een gemiddelde WOZ waarde. Er is gerekend met voorlopige tarieven, de juiste tarieven volgen in december, bij het vaststellen van de Verordeningen 2027.
PAR. 2.1	GB	62	Hoe gaan we de beheersmaatregelen voor de gemeenschappelijke regelingen concreet invullen?	De beheersmaatregelen worden ingevuld door actieve deelname aan de besturen van gemeenschappelijke regelingen, jaarlijkse beoordeling van de financiële positie en risico's van deze partijen en periodieke monitoring van financiële ontwikkelingen via begrotingen, jaarrekeningen en tussentijdse rapportages. Op die manier kunnen risico's tijdig worden gesignaleerd en kan waar mogelijk worden bijgestuurd voordat financiële gevolgen zich voordoen.
PAR. 2.2	GB	64	Netcongestie en stikstof, de tekst bij de onderbouwing kans inschatting is niet af. Wat moet er staan?	Hier moet staan: Netcapaciteit en stikstofproblematiek vormen in Brabant nog steeds een belangrijke beperking voor ruimtelijke ontwikkelingen. Met de planning van ruimtelijke ontwikkelingen wordt hiermee daarom rekening gehouden.
PAR. 2.3	GB	63/ 64/ 65	De geactualiseerde risicomatrix 2027 is anders van opzet als in de vorige begroting(en). Daar werd steeds aangegeven wat het risico was in de jaarrekening 2024 en bij begroting 2026, dat missen we nu. Cybersecurity is bijvoorbeeld van € 200k naar € 375k gegaan, waarom is dat zoveel meer?	De systematiek rondom het beoordelen van de risico's hebben we verder ontwikkeld. Deze wijziging zorgt voor een andere weging, daarnaast zien we een toename van digitale dreigingen (en incidenten).
PAR. 2.4	GB	63/ 64/ 65	Een aantal posten, zoals treasury, Onderwijshuisvesting, Wetgeving natuurbescherming en Rijksmiddelen duurzaamheid worden niet meer genoemd, is dat risico nu nul of zijn ze onder een andere noemer komen te staan? Kan dit uitgebreid toegelicht worden?	In de begroting 2027 is de risicoparagraaf geactualiseerd op basis van de huidige risico-inventarisatie. Hierbij heeft de gemeente 10 strategische risico's opgenomen die op dit moment als meest relevant worden beschouwd. Dit betekent niet dat de risico's eerder benoemd in de begroting 2026 nu nul zijn. Daarnaast zijn de Rijksmiddelen duurzaamheid toegekend tot en met 2030 waardoor het risico dus vervalt.
PAR. 2.5	GB	63/ 64/ 65	Onderwijshuisvesting: op pagina 24 wordt het haalbaarheidsonderzoek voor de vervangingsopgave De Kinderboom en De Touwladder vermeld, wat is daar het risico van?	In november 2025 is het IHP-K door de gemeenteraad vastgesteld. Eén van de vervolgonderzoeken die in dit kader wordt uitgevoerd betreft de huisvestingsopgave in de kern Kaatsheuvel. Er zijn verschillende opgaven geconstateerd: de renovatie/nieuwbouw van de touwladder, de renovatie/nieuwbouw van de Kinderboom en de toenemende capaciteitsvraag van scholen in Kaatsheuvel West. In het IHP-K is aangegeven dat deze vraagstukken integraal bekeken moeten worden. Er kunnen verschillende scenario's ontstaan. Deze verkenning is inmiddels in goed overleg met het schoolbestuur opgestart. In afwachting van structurele oplossingen voor met name het capaciteitsprobleem in Kaatsheuvel West is het risico dat er welllicht

				tijdelijke maatregelen nodig zijn om te voorzien in voldoende onderwijshuisvesting.
PAR. 2.6	GB	63/ 64/ 65	Het totale risico was in de begroting van 2026 nog € 2.567.000. Nu is dat 4.632.253, flink hoger. Er wordt nu een samenloopcorrectie van 80% gehanteerd waardoor de benodigde weerstandscapaciteit 3.706.000 is. Deze correctie werd in de begroting 2026 niet toegepast. Waarom nu wel? En waarom wordt dit niet in de begroting vermeld?	In de begroting 2027 is de risicoparagraaf geactualiseerd op basis van de huidige risico-inventarisatie en de geldende methodiek voor de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. In de begroting 2026 werd uitgegaan van de optelsom van alle risico's zonder samenloopcorrectie. Vanaf de begroting 2027 wordt gewerkt met een samenloopcorrectie, omdat de kans op een gelijktijdig optreden van alle genoemde risico's als uiterst onwaarschijnlijk wordt ingeschat. Hiermee wordt aangesloten bij de in veel gemeenten gebruikelijke methodiek om de benodigde weerstandscapaciteit realistischer te bepalen.
PAR. 2.7	GB	67	De solvabiliteitsratio daalt vanaf 2027 naar 16,4% en daalt daarna verder en komt daarmee onder de norm die is vastgesteld als KPI voor de bestuurlijke toekomst. Welke acties worden ondernomen om toch weer boven de norm te komen?	In afstemming met de griffie is ambtelijk vastgesteld dat deze vraag in grote mate een politieke afweging behelst en dus niet behoort in dit overzicht van technische vragen. De portefeuillehouder zal deze vraag toelichten in de oordeelsvormende vergadering.
PAR. 2.8	GB	67	Wat is de visie van de provincie op een solvabiliteitspercentage lager dan 20%?	Een solvabiliteitsratio lager dan 20% wordt door de provinciale toezichthouder aangemerkt als een risicovolle financiële positie. Dit betekent dat de financiële weerbaarheid beperkt is en dat de organisatie relatief afhankelijk is van vreemd vermogen. De beoordeling vindt echter altijd plaats in samenhang met de overige financiële kengetallen en het meerjarig begrotingsperspectief.
PAR. 2.9	GB	67	De nettoschuldquote loopt fors op, hoe verhoudt zich dit tot toekomstige plannen zoals de vervanging van onderwijsgebouwen?	De oplopende nettoschuldquote wordt voornamelijk veroorzaakt door omvangrijke investeringen in o.a Dorpshuis, scholen en riolering. Hier staan duurzame maatschappelijke activa tegenover met lange levensduur, maar vermindert de financiële positie. Toekomstige investeringen, zoals de vervanging van onderwijsgebouwen, worden daarom nadrukkelijk meegenomen in de meerjarige financiële planning en afgewogen binnen de beschikbare financiële ruimte.
PAR. 2.10	GB	67	Aan de tabel Kengetallen op pagina 66 zijn kleuren toegekend zodat we kunnen zien in hoeverre ze aan de norm voldoen. Dezelfde tabel kengetallen op pagina 67 heeft dit niet. Kan dit ook worden aangegeven en in toekomstige begrotingen ook worden vermeld?	In toekomstige begrotingen kunnen de kleuren worden toegevoegd.
PAR. 2.11	GB	68	Wat zijn de gevolgen van het niet voldoen aan het EMU-saldo?	Er zijn geen directe financiële gevolgen voor de Gemeente. Bij gezamenlijke overschrijving door alle gemeenten kan het Rijk verzoeken om begroting of investering bij te sturen en dan met name om de investeringen te beperken

PAR. 3.1	GB	73	Gepland project Kloosterstraat: als hier groot onderhoud aan wordt uitgevoerd is het een optie om te kijken naar de realisatie van het voetpad langs de fietsstraat?	De komende jaren is er geen groot onderhoud gepland. Als er t.z.t. onderhoud nodig is, is dat het moment om te onderzoeken of een voetpad nog wenselijk cq. mogelijk is. Eerder is de realisatie nl. gestrand op de grondverwerving.
PAR. 3.2	GB	73	In het overzicht is de herinrichting in Oud Loon niet opgenomen, betekent dat dit het project in 2026 is afgerond?	Dit project is in uitvoering en wordt dit najaar weer voortgezet. In de eerste helft van 2027 is het project gereed. Eindoplevering is na de onderhoudstermijn in 2028 (wegen) 2029 (groen). Het betreft een eerder door de raad gevoteerd krediet.
PAR. 3.3	GB	73-103	Er is een verschil tussen de geplande projecten op pagina 73 en de investeringen op pagina 103. O.a. de Hilsestraat zien we niet terugkomen bij het investeringsplan. Kan dit worden toegelicht/aangevuld? Graag per post.	Het overzicht op pagina 73 geeft de geplande projecten gefaseerd weer, die in de periode 2027 tot en met 2030 in uitvoering zullen zijn. Voor de Hilsestraat is reeds een investeringsbudget beschikbaar gesteld in 2023 van totaal € 3.366.400. In de begroting worden geen investeringen opgenomen die eerder al door de raad zijn gevoteerd. In het tabel op pagina 103 worden de nieuwe investeringen weergegeven, zoals deze in de beheerplannen zijn opgenomen.
PAR. 4.1	GB	77	De formatie stijgt met 13% in 2027. Is dit verantwoord gegeven het beleid dat uitsluitend autonome ontwikkelingen mogelijk zijn in 2027?	De formatie groeit in 2027 niet met 13%, maar met 7,6%. De stijging bedraagt 14,1 fte, van 185,7 fte in 2026 naar 199,8 fte in 2027. Het college is van mening dat deze uitbreiding noodzakelijk is om de organisatie in staat te stellen de toenemende wettelijke taken, beleidsopgaven en dienstverlening adequaat uit te voeren. De voorgestelde uitbreiding is gericht op het versterken van de basis van de organisatie, het verminderen van kwetsbaarheid en het beperken van afhankelijkheid van externe inhuur.
PAR. 6.1	GB	81	Er is vorig jaar toegezegd “we zullen in de tabel van het totaalbeeld in paragraaf 6 een totaaltelling toevoegen voor de gemeenschappelijke regelingen excl de gemeenschappelijke regelingen waar we aandelen hebben.” Deze ontbreekt. Graag deze alsnog aangeven en opnemen voor volgende begrotingen.	De financiële bijdrage aan de gemeenschappelijke regelingen: Totaal € 16.615.078. De aangepaste tabel is opgenomen in de aanlevering en dit zal meegenomen worden in de toekomstige begrotingen.
PAR. 6.2	GB	81	Kan er ook (in de volgende begroting) een infographic gemaakt worden van de GRen? (inkomsten, uitgaven, vensters)	De huidige tabel is een voorgeschreven model vanuit de BBV. Als aanvulling is het mogelijk voor de volgende begroting
PAR. 6.3	GB	86	Waarom zijn de meeste risico’s van het overzicht financieel verbonden partijen niet ingevuld?	Een aantal risico’s zijn abusievelijk niet opgenomen in de tabel van de verbonden partijen. De aangepaste tabel is opgenomen in de aanlevering.
PAR. 9.1	GB	95	Wordt de besparing Klavier al in 2027 gerealiseerd? Het onderzoek loopt nog door in 2027?	Zoals aangegeven in de toelichting op pagina 95 heeft er al een deel van het onderzoek plaatsgevonden. Het resultaat van dat deel van het onderzoek is een besparing van structureel €20.000. Deze besparing wordt dus gerealiseerd in 2027. Een deel van het onderzoek loopt nog door in 2027, waarvan de resultaten in 2027 worden verwacht.

PAR. 1	CDA	55	In de paragraaf lokale heffingen op pagina 55 wordt de vermakelijkhedenretributie niet benoemd. Hoe hoog is deze opbrengst en waarom is deze heffing niet opgenomen in deze paragraaf?	De maatstaf voor de heffing van de vermakelijkhedenretributie is het aantal betalende bezoekers van de vermakelijkheid in peiljaar 2025 (is T-2), voor zover dit aantal de 50.000 bezoekers te boven gaat met een maximum aantal bezoekers van 4.000.000. Het tarief is geïndexeerd met CPI Meicirculaire 2026 dit is 2,1% Voor 2027 is er een bedrag begroot van € 650.000. De vermakelijkhedenretributie én ook de reclamebelasting zijn wel onderdeel van de gemeentelijke belastingheffing en worden ook in de begroting geraamd, maar zijn in de afgelopen jaren niet afzonderlijk opgenomen in de paragraaf lokale heffingen. De opbrengsten van reclamebelasting en vermakelijkhedenretributie zijn daarom uitsluitend financieel verwerkt in de begroting en niet afzonderlijk toegelicht in de paragraaf lokale heffingen. Vanaf de begroting 2028 zullen deze wel meegenomen worden in de paragraaf lokale heffingen.
PAR. 1	CDA	56	Op pagina 56 wordt aangegeven dat de WOZ stijgt met de CPI van 2,1%, terwijl de OZB-lasten voor een gezin met een gemiddelde WOZ-waarde volgens de tabel tussen 2026 en 2027 met circa 13% stijgen. Kan nader worden toegelicht waardoor dit verschil ontstaat?	Voor de gemiddelde woonlasten van de OZB is er gerekend met indicatieve tarieven en de verwachte woningwaarde. De stijging is een combinatie van beide factoren. De definitieve tarieven volgen in december, bij het vaststellen van de Verordeningen 2027. De tarieven van 2026 waren ook gebaseerd op indicatieve tarieven.
PAR. 1	CDA	56	Op pagina 56 worden twee oorzaken genoemd voor de stijging van de OZB-lasten. Kan concreet worden aangegeven welk effect iedere genoemde oorzaak afzonderlijk heeft op de stijging van de OZB-lasten in 2027?	Zoals benoemd in de tekst op pagina 56 zijn de waardestijgingen van de WOZ-objecten in de gemeente, en de macro-economische ontwikkelingen zoals opgenomen in de algemene uitkering twee oorzaken die invloed hebben op het OZB tarief (percentage). Dit zijn geen twee oorzaken voor de stijging van de OZB tarieven. Het zijn twee zaken die invloed hebben op de tariefbepaling die door de raad worden vastgesteld.
PAR. 2	CDA	64	Op pagina 64 worden cybersecurity en informatieveiligheid als belangrijke risico's benoemd. In hoeverre voldoet de gemeente momenteel aan de geldende wettelijke verplichtingen op het gebied van cyberbeveiliging en informatieveiligheid, waaronder de nieuwe Cyberbeveiligingswet? Kan daarnaast worden toegelicht hoe de bestuurlijke verantwoordelijkheid, sturing en verantwoording op dit onderwerp binnen de gemeente zijn georganiseerd en welke eventuele verbetermaatregelen nog noodzakelijk worden geacht?	De gemeente werkt continu aan het versterken van de informatiebeveiliging en voldoet naar de huidige inzichten in materiële zin aan de geldende eisen, waaronder de Cyberbeveiligingswet. De actualisatie en completering van de documentatie en bewijsvoering vragen nog aandacht. Het college is bestuurlijk verantwoordelijk en wordt ondersteund door de CISO. Het ISMS bevindt zich nog in een vroege ontwikkelfase en wordt stapsgewijs uitgebouwd. Ook worden initiatieven gestart voor risicomanagement en leveranciersmanagement, waarmee de sturing, verantwoording en aantoonbaarheid verder worden versterkt.

PAR. 4	CDA	77	Op pagina 77 wordt vermeld dat sprake is van 15,33 fte vacatureruimte, terwijl slechts vier vacatures actief zijn gepubliceerd. Wat verklaart dit verschil en wanneer worden de overige vacatures opengesteld?	De vacatureruimte van 15,33 fte omvat ook kleinere vrijgevallen uren die niet altijd direct invulbaar zijn. Daarnaast worden vacatures afhankelijk van behoefte en arbeidsmarktsituatie niet tegelijkertijd uitgezet. Hierdoor ligt het aantal gepubliceerde vacatures op een bepaald moment lager dan de totale vacatureruimte.
PAR. 6	CDA	86	Op pagina 86 is in de kolom risico's bij een groot aantal verbonden partijen geen risico opgenomen. Waarom is deze kolom niet ingevuld, terwijl op pagina 64 wel risico's van verbonden partijen worden benoemd? Kan de tabel alsnog worden aangevuld met de bijbehorende risico's per verbonden partij?	Een aantal risico's zijn abusievelijk niet opgenomen in de tabel van de verbonden partijen. De aangepaste tabel is opgenomen in de aanlevering.
Par 9	CDA	95 / 7 / 8	Op pagina 95 is voor het jaar 2027 een bedrag van aan ombuigingen genoemd, terwijl er in het schema op bladzijde 7 een ander bedrag wordt genoemd. Daardoor wordt valt het bedrag op pagina 8 lager uit. Kunt u hier een verklaring voor geven?	Zoals ook benoemd in de beeldvormende presentatie is het bedrag van €1,157 miljoen op pagina 95 de totale ombuiging in 2027. Op pagina 7 staat in 2027 een bedrag van €1,050 miljoen. Dit komt omdat de ombuiging van de P&O adviseur los verwerkt is in het onderdeel 'voortzetten bestaand en nieuw beleid' bij de post overhead & organisatie.
Par 9	CDA	96	Bedrijfsvoering/opslag en postvoorziening: Welke containers en verhuisbewegingen voor theaterpodia worden hier bedoeld?	We hebben containers in opslag met daarin o.a. kunst, oud kantoormeubilair en voorheen ook podiumdelen voor het theater. Die podiumdelen werden regelmatig op en neer verhuisd van/naar Klavier. We hebben reeds stappen gezet om hier een lokale oplossing voor te bedenken. Hiermee vallen kosten voor verhuisbewegingen weg. Daarnaast was er externe opslag voor sportmiddelen. Deze vervalt in de toekomst met de oplevering van het nieuwe Dorpshuis.
Par 9	CDA	96	"het uitstellen van de werving kan wel een vertragend effect hebben op de beweging va het afbouwen van specialistische hulpverlening op trede 4 naar 3" vraag: Wat zijn de financiële gevolgen van het vertragende effect voor 2027? Wat zijn de financiële gevolgen van het vertragende effect 2028 en verder? Wat heeft het uitblijven van deze invulling voor effect op de overige medewerkers?	Het uitstellen van de werving van één medewerker kan de transformatie en daarmee het afbouwen van specialistische hulpverlening op trede 4 naar trede 3 inderdaad vertragen. De omvang en eventuele financiële gevolgen hiervan zijn op dit moment niet concreet te bepalen. Tegelijkertijd krijgt het Sterk Lokaal Team (SLT) in 2027 juist meer slagkracht doordat het team wordt uitgebreid met de expertises geldzaken en maatschappelijke ondersteuning. Hiervoor wordt bestaande formatie omgebogen. Hierdoor kan het team vanuit meerdere leefgebieden integraal naar hulpvragen kijken. We zetten de transformatie voort met de beschikbare capaciteit en andere projecten en voorzieningen die bijdragen aan het voorkomen en afschalen van specialistische hulp. We monitoren de ontwikkelingen, prioriteren aan de hand van trends en ontwikkelingen en sturen waar nodig bij. Hiermee houden we het risico beheersbaar.

PAR. 1	Pro3	55	Hondenbelasting uitgangspunt is kostendekkend. Is dat ook daadwerkelijk zo?	Ja, de totale kosten van de uitlaatplaatsen en de kosten van de BWB zijn meegenomen om de tarieven te bepalen en dus de opbrengsten.
PAR. 3	Pro3	71	Veel wegen zijn toe aan vervanging. Waarom nu allemaal tegelijk? Is er geen gefaseerd plan?	Wij doseren waar mogelijk de werken, zoals is aangegeven. De investeringsplanning is terug te vinden op pagina 73, waarbij we gefaseerd uitvoeren.
PAR. 1	VVD	56	We zien dat de gemeenschappelijke belastingen geïndexeerd zijn tot 2030, behoudens Rioolheffing. Kan verklaard worden waarom deze niet is geïndexeerd?	In de begroting zijn alle bekende ontwikkelingen voor het beheer en onderhoud van de riolering verwerkt, waarbij is uitgegaan van geïndexeerde meerjarige riooltarieven. De op pagina 56 vermelde tarieven voor de jaren 2028-2030 zijn abusievelijk zonder indexatie opgenomen. Door het gesloten begrotingssysteem worden financiële voor- en nadelen verrekend via de voorziening riolering en hebben deze geen effect op het begrote resultaat. De gemeenteraad stelt formeel alleen het tarief voor 2027 vast.
PAR 2	VVD	60	In de gehele opbouw van deze paragraaf mist het restrisico, na het doorvoeren van de beheersmaatregelen. Immers is nooit alles te beheersen en blijft er risico over.	In de geactualiseerde risicomatrix zijn de meest relevante strategische risico's opgenomen. Per risico is een inschatting gemaakt van het maximale financiële effect en de kans dat het risico zich voordoet. Samen vormen deze het gewogen risico. Daarnaast zijn per strategisch risico beheersmaatregelen benoemd die erop zijn gericht de kans op optreden en/of de financiële impact van het risico te beperken. De huidige tabel toont uitsluitend het resterende gewogen risico. Het effect van de beheersmaatregelen worden daarbij niet afzonderlijk gekwantificeerd.
PAR 2	VVD	63	In navolging op pagina 60 worden de maximale risico's benoemd en de gewogen risico's. de gewogen risico's worden meegenomen in het gewogen Risicobudget. Echter geeft de gemeente aan ook risico's te beheersen. Dit brengt kosten met zich mee, maar ook een verlaging van het gewogen risico. Graag hier meer verduidelijking op door het college.	
PAR 2	VVD	67	Kan het college meer duiding geven bij wat er gebeurt met de voorraden in 2026? Deze staan niet in verhouding tot eerdere en toekomstige jaren.	In de begroting 2026 zien we een bedrag van -€292.000 bij de voorraden. Dit komt grotendeels door de negatieve boekwaarde van de actieve grondexploitatie Westwaard. Dit betekent dat er in 2025 meer inkomsten dan uitgaven waren ontvangen binnen de grondexploitatie waardoor de boekwaarde negatief was. Bij het opstellen van de begroting 2027 wordt er gekeken naar boekwaarde 2026, waar we meer uitgaven dan inkomsten zien binnen de actieve grondexploitatie van Westwaard. Om deze reden is het bedrag nu €415.000.
PAR 2	VVD	67	Kan het college meer duiding geven bij de Netto vlottende schulden in 2026? Deze is exponentieel irt tot eerdere en latere jaren.	De netto vlottende schuld wordt in de geprognotiseerde balans gebaseerd op het bedrag uit de jaarrekening van voorgaand jaar. In de begroting 2026 is

				daarom uitgegaan van het saldo van de jaarrekening 2024. In dat saldo was een kasgeldlening opgenomen van € 5 mln die in 2025 is afgelost
PAR 2	VVD	67	Kan het college verklaren waarom de Uitzettingen >1 jaar groeien van 392.000 naar 714.000? Dit is vreemd gelet op de financiële problematieken de komende jaren?	Abusievelijk is de stand van de jaarstukken 2025 niet correct opgenomen. De stand 2025 moet €685.000 zijn. De verdere stijging in de uitzettingen tot €714.000 heeft betrekking op de startersleningen.
PAR 5	VVD	80	Gelet op de rentes die de gemeente betaald over vreemd vermogen (3%) en de rentes die de gemeente vraag voor uitgezette leningen (1%), dan verliest de gemeente aantoonbaar geld en kosten de uitgezette leningen de gemeente geld. Kan de gemeente hier meer onderbouwing bij geven en aangeven of er hier mogelijkheden zijn om afspraken aan te passen?	De uitgezette leningen kunnen onderverdeeld worden in 3 subcategorieën: 1. Woningbouwcorporaties. Hiervan is de rente gebaseerd op het rentepercentage wat we als gemeente betalen; 2. Startersleningen: hierbij is sprake van uitgestelde rente ontvangsten; 3. Uitzettingen bij Bijzonder Bruisend. De vermelde rentebate heeft alleen betrekking op cat. 1. Het percentage daarvan is 3,7%. Door de afzetting tegen het totaalbedrag van uitgezette leningen komt het gem. op 1%. Als alle leningen meegenomen worden, bedragen de rentebaten € 32K, zijnde 2,6%
PAR 5	VVD	80	Onderbouwing reserve Woningbouw hoe is dit gevuld en hoe wordt dit in de toekomst gevuld?	De reserve woningbouw is gevuld met de bijdrage van de realisatiestimulans die volgens het raadsbesluit van 2-7-2026 in de reserve Woningbouw is gestort. Voor elke betaalbare woning waarvan de bouw start tussen 2025 en 2029 ontvangt de gemeente een bijdrage van € 7.000 per woning
PAR 9	VVD	95	Kan de wethouder per ombuigingsmaatregel aangeven welk bedrag structureel en welk bedrag incidenteel is, en waarom het financiële effect terugloopt van € 1.157.000 naar € 131.000?	In de tweede tabel van de ombuigingen op pagina 95, waarnaar uw fractie verwijst, staan de gecumuleerde ombuigingen per begrotingsjaar. Hier is te zien welke ombuigingen incidenteel zijn, dus alleen voor 2027 gelden. Ombuigingen die een structureel karakter hebben, zijn meerjarig vermeld in deze tabel. Dat verklaart de door uw fractie genoemde terugloop.
PAR 3	VVD	73	Par 73 geplande overzicht: onder andere Marktstraat en Hilsestraat zijn projecten die naar achteren zijn geschoven. In de begroting 2026 waren hier bedragen aan gekoppeld en nu alleen de status. Waarom is ervoor gekozen geen bedragen op te nemen? En wat is het effect op langlopend vreemd vermogen en de rentelast? Hoe sluit dit aan bij blz 103 investeringsplan waar wel bedragen zijn genoemd maar geen projecten. Kan dit duidelijker?	Het overzicht op pagina 73 geeft de geplande projecten gefaseerd weer, die in de periode 2027 tot en met 2030 in uitvoering zullen zijn. In de begroting worden geen investeringen opgenomen die eerder al door de raad zijn gevoteerd. In het tabel op pagina 103 worden de nieuwe investeringen weergegeven, zoals deze in de beheerplannen zijn opgenomen. Voor een nadere toelichting op de financieringsportefeuille en de rentelasten wordt verwezen naar Paragraaf 5: Financiering op pagina 79.
			Politieke vraag	
INL	VVD		De netto schuldquote stijgt van 32% in 2025 naar 110,5% in 2029.	De schuldquote is een belangrijk financieel kengetal, welk getal ook door de raadswerkgroep Bestuurlijke Toekomst is opgenomen in het overzicht, welke t.z.t. dient voor het evaluatie van onze bestuurlijke vitaliteit. Het college heeft (vooralsnog) geen grenzen gesteld aan de groei en de maximale hoogte van dit kengetal. Dat komt simpelweg omdat in het verleden de eigen middelen in

			Welke maximale schuldquote acht het college verantwoord voor Loon op Zand, en op welke financiële analyse is die grens gebaseerd? Vervolgvraag: Welke concrete maatregelen neemt het college om te voorkomen dat de schuldquote na 2030 verder stijgt? (bijv. met inzicht in 10 jaar overzicht)	relatie tot de schuldenlast zich bewogen binnen de door de VNG geformuleerde signaleringswaarden onder de 90%. Deze categorie wordt door de VNG normen gekwalificeerd als minst risicovol / gezond. De door de VVD genoemde stijgende schuldquote van onze financiële huishouding naar 110,5% in 2029 is uiteraard indicatief op basis van de huidige inzichten, maar ook realistisch. De verklaring ligt in het feit dat in de afgelopen twee jaren het financieel resultaat niet of nauwelijks heeft bijgedragen aan de vrij besteedbare algemene reserve. Daarnaast is als gevolg van investeringen in toenemende mate een beroep gedaan op diezelfde middelen. Als gevolg van de grote investeringsprojecten (onder meer in Berap 2026 en Begroting 2027 genoemd), is het noodzakelijk geworden om aanvullend vreemd vermogen aan te trekken. Deze combinatie van toegenomen en toenemende uitgaven en afnemende eigen middelen leidt tot een stijging van de schuldquote. Dit verschijnsel in combinatie met onze negatieve meerjarenplanning 2028-2029, heeft het college het initiatief doen nemen om reeds nu al structurele ombuigingsvoorstellen vanaf 2028 te ontwikkelen.

Verbonden Partij	Programma (Venster)	Thema	Vorm van belang	Omvang belang	Financiële bijdrage	Vreemd vermogen (* € 1000)		Risico's	Verwacht resultaat *
						1-1-2027	31-12-2027		2027
Regio Hart van Brabant (HvB)	Bestuur en dienstverlening	Bestuur	Gemeenschappelijke regeling	-	€ 115.977	13.061	13.061	Laag	n.n.b.
Midpoint [1]	Omgeving en economische ontwikkeling	Economische ontwikkeling	GR Hart van Brabant	-	€ 130.220			Laag	
Bestuurscommissie jeugd HvB (1)	Gemeenschappen	Maatwerk	GR Hart van Brabant	43,6%	€ 8.811.000	13.061	13.061	Hoog	Kosten dekkend
GGD Hart voor Brabant (GGD)	Gemeenschappen	Sport, cultuur & welzijn	Gemeenschappelijke regeling	2,1%	€ 1.156.412	12.171	11.624	Hoog	Kosten dekkend
Omgevingsdienst Midden- & West Brabant (OMWB)	Omgeving en economische ontwikkeling	Duurzaamheid	Gemeenschappelijke regeling		€ 603.472	6.082	2.479	Midden/Hoog	n.n.b.
Veiligheidsregio Midden- & West Brabant (VRMWB)	Bestuur en dienstverlening	Openbare orde en veiligheid	Gemeenschappelijke regeling		€ 1.601.844	52.053	65.423	Hoog	n.n.b.
Baanbrekers (BB)	Gemeenschappen	Participatie	Gemeenschappelijke regeling	19,7%	€ 3.531.153	36.521	34.730	Hoog	Kosten dekkend
Belasting Samenwerking West Brabant (BWB)	Overhead en algemene dekkingsmiddelen	Overhead	Gemeenschappelijke regeling		€ 665.000	9.317	9.167	Laag	Kostendekkend
Regionale Ambulance Voorziening (RAV)	Bestuur en dienstverlening	Openbare orde en veiligheid	Gemeenschappelijke regeling			25.684	31.560	Laag	n.n.b.
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) (jaarrekening 2025)	Algemene dekkingsmiddelen	Algemene dekkingsmiddelen	Vennootschap	41.886 aandelen		123.164.000	110.701.000	Laag	Positief saldo
Brabant Water NV (jaarrekening 2025)	Algemene dekkingsmiddelen	Algemene dekkingsmiddelen	Vennootschap	33.126 aandelen		689.256	709.683	Laag	Positief saldo

Publiek Ontwikkelbedrijf REKS (jaarrekening 2024)	Omgeving en economische ontwikkeling	Duurzaamheid	Vennootschap	3,76% aandeelhouder		287	n.n.b.	Laag	n.n.b.
Inkoop Bureau Karel*	Bestuur en dienstverlening	Overhead	Stichting					Laag	n.v.t.
TOTAAL					**€ 16.615.078**				

[1] Bestuurscommissie jeugd en Midpoint zijn onderdeel van de financiële positie van GR Regio Hart van Brabant

* Inkoop buerau Karel is geen GR maar een verbonden partij in Stichtingvorm. Daarom zijn er geen financiele gegevens en is er ook nog geen bijdrage.

* n.n.b.; Het resultaat van de verbonden partijen zijn nog niet vastgesteld